

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	23768 Економічна аналітика та статистика
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23768
Назва ОП	Економічна аналітика та статистика
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Глуцєвський В`ячеслав Валентинович, Хлобистов Євген Володимирович, Єрмоленко Олексій Анатолійович, Зима Віталій Миколайович, Маргасова Вікторія Геннадіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	04.10.2022 р. – 06.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://t1p.de/tr8vk>

Програма візиту експертної групи <https://t1p.de/8g4ed>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП «Економічна аналітика та статистика» за спеціальністю 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що реалізується у КНУТШ, забезпечує у тісній співпраці з роботодавцями підготовку фахівців-аналітиків, які володіють методами оцінювання економічних явищ та процесів не лише на макрорівні, а й в бізнесі, сфері державного управління за допомогою статистичного та інформаційно-аналітичного інструментарію на принципах духовності, професійності, соціальної відповідальності, що корелюється з місією та стратегією ЗВО. Підготовка здобувачів за ОПП дає можливість досягти ПРН, визначених стандартом ЗВО, з урахуванням інтересів усіх груп стейкхолдерів, тенденцій розвитку економіки та бізнесу, ринку праці, галузевих та регіональних особливостей. Структура ОПП передбачає ґрунтовну практичну підготовку, формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача та набуття ним соціальних навичок, у т.ч. через участь у соціальному проектуванні, залученні на постійній основі до суспільно-корисної праці в ЗВО, волонтерських заходів. Учасники освітнього процесу за ОП комплексно підходять до вирішення питань ресурсного забезпечення, зокрема формування матеріально-технічної бази, фінансового забезпечення, застосування в освітній діяльності сучасних інформаційно-комунікативних технологій, у тому числі спеціалізованих автоматизованих програмних комплексів, розвитку кадрового потенціалу і підвищення викладацької майстерності. Позитивне враження було отримано від спілкування зі здобувачами ВО та випускниками ОП, зважаючи на їх активність, ініціативність та прагнення до участі у різноманітних аспектах навчальної та іншої діяльності. Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для досягнення цілей та ПРН, визначених в ОП. В ЗВО створено безпечне і комфортне освітнє середовище, зроблено істотні кроки із надання можливостей навчання особам з особливими потребами. ЗВО розвиває та постійно удосконалює власну систему забезпечення якості вищої освіти (розбудова системи анкетних опитувань здобувачів ВО та моніторинг якості освіти). ЗВО дотримується принципів академічної доброчесності, публічності та прозорості щодо інформації стосовно своєї діяльності та реалізації ОП. В цілому, проведення зустрічей у рамках фокус-груп з учасниками освітнього процесу, ознайомлення з інформацією офіційного сайту КНУТШ та додатковою документацією, наданою ЗВО, дозволили сформувавши загальне позитивне враження щодо ОП «Економічна статистика та аналітика» першого рівня освіти. ЕГ вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності ОП за усіма критеріями при наявності недоліків, що не є суттєвими. Виявлені недоліки та слабкі сторони ОП не знижують загальне позитивне враження, а визначають перспективи подальшого розвитку та удосконалення ОП «Економічна аналітика та статистика».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1.ОП має практичне спрямування та орієнтована на виховання цілісної особистості, що відповідає стратегічним цілям та місії ЗВО. 2.Створені умови для реалізації можливості формування індивідуальної траєкторії здобувачів. Процедура вибору дисциплін постійно вдосконалюється. 3.Практична підготовка здійснюється на основі тісної співпраці з різними статистично-аналітичними та ІТ-компаніями; лабораторні заняття проходять з використанням сучасного програмного забезпечення. 4.Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.5. Цілі, зміст та критерії оцінювання є визначеними для кожної ОК з урахуванням їх специфіки та РН за ОК. 6. Використання в освітньому процесі інноваційних форм та методів навчання (тренінгових лекцій, кейсів, ситуаційних завдань, методів інтерактивної взаємодії та ін.). 7. Застосування НПП власних наукових досліджень (здійснених як в Україні, так і у співпраці із зарубіжними партнерами) в освітньому процесі. 8. Уніфікованість та зрозумілість системи оцінювання здобувачів, сприяння розвитку академічної доброчесності. 9. Наявність висококваліфікованого кадрового складу, вагомих результатів наукової та навчально-методичної діяльності викладачів, розвиненої системи стимулювання. 10. Розвинена матеріально-технічна база, створення освітнього середовища, орієнтованого на розвиток культури якості та максимально сприятливого для всіх категорій здобувачів. 11. Повна інформаційна відкритість та прозорість освітньої діяльності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. Для розширення міжнародних можливостей та залучення до гостьових лекторів є потреба в збільшенні обсягу НД, які формують компетентності, пов'язані з володінням англійською мовою. 2. Практична підготовка за ОП має враховувати сучасні тренди щодо реалізації механізму дуальної освіти, спрямованого на подальше працевлаштування випускників.3.Відсутнє інформування здобувачів щодо процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. 4. Обмежені можливості участі здобувачів вищої освіти до програм міжнародної співпраці та в міжнародній академічній мобільності, які б відповідали змісту ОПП. 5. Неохоплення системою анкетувань усіх учасників освітнього процесу (роботодавців, НПП тощо). 6. При розробці програми фахового вступного іспиту на ОПП при вступі на другий курс потребує врахування специфіки дисциплін, які викладаються на першому курсі ОПП. 7. Практична підготовка за ОПП має враховувати сучасні тренди щодо реалізації механізму дуальної освіти, спрямованого на подальше працевлаштування випускників.8.Недостатньо відображені можливості до підвищення кваліфікації викладачів на сайті ЗВО. 9. Просвітницька робота, щодо прав і обов'язків ведеться переважно серед здобувачів 1 курсу навчання. Рекомендації: 1. Удосконалити процедуру вибору дисциплін за рахунок широкого вибору з ОК інших ОП для розширення можливостей формування ІОТ щодо англомовних ОК зі спеціальності за ОП та посилення відповідної мовної підготовки студентів в контексті майбутньої професійної діяльності та необхідності складання ЗНО при вступі до магістратури. 2.Розширити перелік баз практик від університету з урахуванням подальшого працевлаштування випускників і забезпечити формалізацію фактично реалізованих елементів дуальної освіти для популяризації ОП серед абітурієнтів. 3. Вдосконалити правила і

процедури визнання результатів навчання у неформальній освіті в КНУТШ та посилити інформування здобувачів щодо можливості визнання результатів навчання у неформальній освіті. Запровадити моніторинг реалізації виконання даного плану та процедури визнання результатів навчання неформальної освіти. 4. Активізувати процес залучення здобувачів до участі у програмах міжнародної академічної мобільності, у міжнародних проектах та програмах. 5. Розробити систему опитування для інших учасників освітнього процесу, крім здобувачів ВО, більш ґрунтовно оприлюднювати результати анкетувань саме у розрізі конкретних ОПП. 6. Потребує нормативного закріплення встановлення максимального обсягу академічної різниці при вступі на другий курс. 7. Розширити перелік баз практик від університету з урахуванням подальшого працевлаштування випускників і забезпечити формалізацію фактично реалізованих елементів дуальної освіти для популяризації ОП серед абітурієнтів. 8. Посилити поінформованість сайту факультету та кафедри щодо потенціалу підвищення кваліфікації викладачів і співробітників. 9. Розширити просвітницьку роботу серед інших курсів навчання щодо їх прав та обов'язків

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Аналіз ОП показав, що її мета повністю відповідає місії та візії університету. Цілі освітньої програми «Економічна аналітика та статистика» є чіткими та зрозумілими. Мета ОП, що полягає у підготовці фахівців-аналітиків, які володіють методами оцінювання економічних явищ та процесів не лише на макrorівні, а й в бізнесі, сфері державного управління за допомогою статистичного та інформаційно-аналітичного інструментарію, відповідають запитам ринку праці та здатні застосовувати отримані знання на практиці, відповідає місії ЗВО, визначеній у Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025pp. КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/oEY2sSe>), програми розвитку економічного факультету (<https://cutt.ly/fRpBL4p>) та кафедри статистики, інформаційно-аналітичних систем і демографії (далі кафедра СІАСД <https://cutt.ly/5RpNejX>). Під час зустрічі із гарантом ОП, керівництвом ЗВО та адміністрацією економічного факультету, було зазначено, що основними завданнями реалізації даної ОП у відповідності до стратегічних завдань розвитку ЗВО є підвищення якості підготовки фахівців-аналітиків для підприємств регіону та країни, які володіють знаннями в галузі економіки і поглибленими знаннями аналітичної роботи із застосуванням статистичних методів. ЕГ визначено, що унікальність ОП забезпечується новаторським поєднанням трьох практично-орієнтованих складових: 1) статистико-аналітична; 2) економічна; 3) інформаційно-аналітична, яких немає в жодній ОП ЗВО України з підготовки статистиків-аналітиків. При формуванні програмних результатів навчання було враховано потреби та інтереси стейкхолдерів, а також інтереси здобувачів вищої освіти, що узгоджується із Стратегією розвитку КНУТШ. Експертна група за результатами проведених зустрічей і аналізу ОПП констатує, що під час зустрічі з керівництвом Університету та гарантом ОПП було підтверджено, що всі вони чітко розуміють місце ОПП в стратегії та тактиці розвитку ЗВО, наполегливо працюють над її розвитком. Затребуваність даного фокусу ОП була підтверджена в тому числі і на зустрічах із стейкхолдерами та випускниками.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз представлених документів та проведенні зустрічі підтверджують, що ОП проектувалась із залученням широкого кола стейкхолдерів. В ЗВО здійснюються регулярні опитування здобувачів вищої освіти, щодо реалізації ОП з метою врахування їх результатів при подальшому удосконаленні ОП. За участі студентів у громадських обговореннях під прийнято резолюцію про необхідність втілення нового підходу у формуванні цілей та результатів навчання: поєднання знань з теорії економічних процесів та статистичних методів аналізу із застосуванням сучасних інформаційно-аналітичних систем (<https://cutt.ly/LEgg93v>). У червні 2022 року проведено опитування перших випускників ОП (<https://cutt.ly/3CSyFsA>). В результаті, в ОП були враховані такі пропозиції: виокремлення специфіки аналізу бізнес-процесів; опанування сучасними інформаційно-аналітичними системами і технологіями; оволодіння мовами програмування і використання сучасних пакетів прикладних програм. КНУТШ та ЕФ підтримують різні форми співпраці з державними та бізнесовими структурами, науковими і освітніми установами. Проведення бізнес-форумів, ярмарок вакансій (<https://cutt.ly/JRpNOOk>), днів кар'єри «ECONOMICS» (<https://cutt.ly/oRpNJaQ>), конференцій, у ході яких висувалися запити з боку роботодавців, у т. ч. Державною службою статистики України, щодо знань і вмінь статистиків-аналітиків (<https://cutt.ly/dRpNCUq>). ЕГ визначило, що при розробці ОП враховувалися консолідовані пропозиції кафедр економічного та інших факультетів КНУТШ

(філософського, соціології, інформаційних технологій). Бралися до уваги обґрунтовані думки української академічної спільноти, під час міжнародних науково-практичних конференцій, проведених кафедрою СІАСД (<https://cutt.ly/dRpNCUq>, <https://cutt.ly/LEgg93v>). Під час роботи над ОП враховано пропозиції та рекомендації щодо формування навчальних планів підготовки статистиків-аналітиків у контексті актуалізації роботи аналітика з великими масивами даних (Big Data та Data Science). На зустрічах з фокус-групами та гарантом ОП, було встановлено, що при розробці нового проекту ОП 2022 року та навчального плану були враховані пропозиції організацій, які долучились до обговорення ініціатив (<https://cutt.ly/ECfIUc>), а саме: Представництво Світового Банку в Україні, Громадської організації “Нові комунікації”, представників громадської ради Міністерства цифрової трансформації України. ЕГ дійшла висновку, що цілі ОПП та ПРН враховують позиції та потреби різних груп зацікавлених стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час роботи ЕГ в ЗВО у різних фокус-групах досліджувалися питання зміни ОП під впливом тенденцій розвитку ринку праці, регіональних аспектів та вивчення досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Учасниками фокус-груп під час зустрічей (зокрема з керівництвом та менеджментом, академічним персоналом, роботодавцями та відкритої зустрічі) відмічено чітке галузеве орієнтування - зростаючі потреби національного і світового ринку праці у фахівцях, здатних професійно збирати, обробляти та аналізувати великі масиви даних. Досягнення цілей ОП забезпечується її освітніми компонентами, змістовне наповнення яких визначається не лише сучасними вимогами розвитку спеціальності, але й безпосередніми чинниками впливу усіх зацікавлених стейкхолдерів даної ОП. Підтвердженням цьому є також моніторинг зрушень ринку праці, результатом якого стали освітні ініціативи з запровадження нових спеціалізованих вибіркового блоків (<https://cutt.ly/eCfrI7g>) винесених на громадське обговорення. Галузевий контекст ОП реалізується при підготовці здобувачами курсових робіт: виборі предметно-об'єктної області дослідження в реальній часових та регіональних рамках; аналізі результатів та розробці управлінських рішень. У регіональному контексті цілі ОП та ПРН сфокусовані на підготовку статистиків-аналітиків, здатних успішно виконувати професійні функції на території України і за її межами. Під час зустрічей членами ЕГ були отримані підтвердження того, що здобувачі мали можливість спілкуватися з роботодавцями; отримувати професійні навички та соціальні навички в межах організованих тренінгів та семінарів з роботодавцями, що вказує на орієнтацію на сучасні запити ринку праці через запити безпосередньо роботодавців. Також при зустрічі з роботодавцями було з'ясовано, що при формуванні програмних результатів навчання група розробників ОП консультувалася щодо відповідного актуального програмного забезпечення; набуття затребуваних компетенцій. Відповідно, випускники підтвердили, що за роки навчання отримали компетенції (як професійні, так і soft skills), які застосовують в роботі та при організації власного бізнесу. При розробці ОП враховано досвід таких університетів: Словацьчини – University of Economics in Bratislava та Польщі – Cracow University of Economics. За основу власної ОП була взята концепція ОП Польщі (<https://cutt.ly/4Uwdxqx>), детальне обговорення якої здійснювалось під час заходів, які реалізовувались в рамках укладеної угоди (<https://cutt.ly/fUwspg3>). Гарант ОП підтвердив, що кафедра здійснює щорічний моніторинг вступної компанії по аналогічним ОП ЗВО України (<https://cutt.ly/WIA33KG>), для визначення сприйняття абітурієнтами різних варіантів ОП і коригування траєкторії розвитку власної програми.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Економічна аналітика та статистика» розроблена у повній відповідності до чинного Стандарту вищої освіти України з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН від 13.11.2018 р. № 1244 (<https://cutt.ly/dUZ7juS>). У 2020 році були внесені зміни і затверджена нова редакція опису ОП (<https://cutt.ly/DCvb7UK>), водночас були внесені зміни в навчальний план (<https://cutt.ly/RCvnkWK>). У 2022 році внесені зміни в опис ОП щодо присвоєння професійної кваліфікації (<https://cutt.ly/dCfirvV>), також зміни, доповненнями та навчальний план відображено на кафедрі сайту економічного факультету (<https://cutt.ly/oRp3qv5>). Освітні компоненти ОП дозволяють досягти усіх результатів навчання, які передбачені стандартом вищої освіти: 1) економічні на різних рівнях економіки, як об'єкт дослідження, у межах дисциплін: ОК 1.3 «Економікс: мікро та макроекономіка», ОК 1.7 «Стратегія розвитку «зеленої економіки», ОК 1.9 «Історія економічної думки», ОК 1.13 «Мікроекономіка», ОК 1.14 «Світова економіка», ОК 1.18 «Макроекономіка», ОК 1.22 «Маркетинг», ОК 1.23 «Економіка фірми», ОК 1.33 «Інвестиційний аналіз» та інші (<https://cutt.ly/MCfilMY>); 2) методів аналізу, опанування якими дозволяє професійно організовувати прикладні аналітичні проекти: та обробляти масові дані, виявляти та оцінювати статистичні закономірності, виявляти і описувати тенденції розвитку соціально-економічних явищ і бізнес процесів; 3) застосування інформаційно-аналітичних технологій, які забезпечуються обов'язковими дисциплінами: ОК 1.11 «Основи програмування- Python», ОК 1.34 «Програмування –SQL», ОК 1.10 «Статистична електронна документація», ОК 1.35 «Статистичні пакети для соціальних наук»; дисципліни вибіркового блоку: ОК 2.1.8. «Статистичний аналіз даних», ОК 2.1.1.(БА) «Статистичні системи в бізнесі», ОК 2.1.1 (СМП) «Статистичні методи програмної обробки даних»; вибіркові дисципліни: «Process mining», «Data Science», «Machine learning», «Програмування в середовищах», «Системи управління базами даних». У рамках кожної статистичної дисципліни обох вибіркового блоку передбачено формування навичок прийняття

обґрунтованих управлінських рішень. Аналіз матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП показав, що всі компетентності повною мірою забезпечуються відповідними ОК, що дає змогу стверджувати про досягнення всіх результатів навчання, визначених у вищезгаданому стандарті ВО. Аналіз матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП «Економічна кібернетика» дає підстави констатувати можливість досягнення результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти, так і сформованих ЗВО відповідно до специфіки предметної галузі діяльності. У цілому аналіз ОП, проведений ЕГ, доводить, що підготовка здобувачів за цією програмою дає можливість досягти програмних результатів навчання, визначених стандартом ВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: ОПП “Економічна аналітика та статистика” має чітко сформовані цілі, які відповідають місії та стратегії КНУТШ, враховує специфіку і регіональні потреби ринку праці. ОП є прикладом миттєвого реагування на галузеві структурні зміни під впливом цифровізації та глобалізації економіки, орієнтується на розширенні міжнародних можливостей випускників програми. ОП підтримується роботодавцями – партнерами університету та його випускниками. ОП передбачає постійну співпрацю викладачів, здобувачів вищої освіти й роботодавців як передумову ефективної адаптації бакалаврів до професійного середовища, набуття ними знань і практичних навичок соціально відповідального бізнесу. При розробці ОП проводився ґрунтовний аналіз аналогічних ОП іноземних ЗВО, виділялись найбільш необхідні та актуальні ОК, в яких враховано сучасні тренди розвитку галузі та науки. Інноваційні практики: освітня діяльність здійснюється на засадах повної відкритості та інформаційної доступності, із використанням сучасних ІКТ та технологій інформаційної взаємодії (взірцевим є створене на кафедрі власне електронне середовище, включаючи сертифіковані електронні навчальні курси, бази, репозиторії, каталоги, хмарні сервіси та ін.).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: відсутні. Рекомендації: При удосконаленні ОП проводити та враховувати ґрунтовний аналіз аналогічних ОП вітчизняних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У ході роботи з критерієм 1, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1 - 1.4. та відповідає рівню А. До сильних сторін можна віднести: ОПП “Економічна аналітика та статистика” має чітко сформовані цілі, які відповідають місії та стратегії КНУТШ, враховує специфіку і регіональні потреби ринку праці. ОП є прикладом миттєвого реагування на галузеві структурні зміни під впливом цифровізації та глобалізації економіки, орієнтується на розширенні міжнародних можливостей випускників програми. ОП підтримується роботодавцями – партнерами університету та його випускниками. ОП передбачає постійну співпрацю викладачів, здобувачів вищої освіти й роботодавців як передумову ефективної адаптації бакалаврів до професійного середовища, набуття ними знань і практичних навичок соціально відповідального бізнесу. При розробці ОП проводився ґрунтовний аналіз аналогічних ОП іноземних ЗВО, виділялись найбільш необхідні та актуальні ОК, в яких враховано сучасні тренди розвитку галузі та науки. Інноваційні практики: освітня діяльність здійснюється на засадах повної відкритості та інформаційної доступності, із використанням сучасних ІКТ та технологій інформаційної взаємодії (взірцевим є створене на кафедрі власне електронне середовище, включаючи сертифіковані електронні навчальні курси, бази, репозиторії, каталоги, хмарні сервіси та ін.).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Ознайомлення з ОП, навчальним планом, робочими навчальними програмами на сайті економічного факультету, методичним забезпеченням, зустрічі зі стейкхолдерами свідчить, що в цілому обсяг, структура освітньої програми

відповідає вимогам законодавства, стандарту спеціальності 051 Економіка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Зокрема загальний обсяг у навчальному плані становить 7200 акад. год. або 240 кредитів, що відповідає вимогам п.п. 4 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти – 171 кредит ЄКТС, обсяг освітніх компонентів, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, – 69 кредитів ЄКТС. Такий розподіл відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ відзначає, що зміст ОП є чітко визначеним. Зокрема, усі ОК, включені до ОП, поділені на обов'язкові та вибіркові; в ОП дотримується вимога щодо наявності вибіркового блоку дисциплін в обсязі не менше 25%. ОК взаємопов'язані між собою, структурно-логічна схема ОК чітко вказує на взаємозв'язок між дисциплінами. Блок обов'язкових дисциплін забезпечує базовий набір знань, умінь та навичок необхідних для аналізу закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем. Вибіркові блоки ОП (<https://cutt.ly/MCfilMY>) дозволяють набутти поглиблених практичних навичок при вирішенні аналітичних завдань, що вимагає знань специфіки предметної області та методології аналізу. Кожен блок містить 10 дисциплін, з яких 8 – дисципліни економіко-статистичного аналізу і 2 - інформаційно-аналітичного забезпечення (39 і 8 кредитів відповідно). В загальній структурі навчального плану на дисципліни теорії функціонування та розвитку соціально-економічних систем та методології прикладного аналізу виділено 150 кредитів (63% від загального обсягу кредитів), інформаційно-аналітичних технологій – 29 кредитів (12%), загальної підготовки – 16 кредитів (7%), іноземної мови – 14 кредитів (6%). Вивчення дисциплін здобувачами відбувається за принципом від загальноекономічних до спеціальних, фахових, що потребують базової підготовки. На фокус-групі здобувачі вищої освіти зазначили про те, що дисципліни дозволяють досягти результатів навчання, зазначених в робочих програмах та освітній програмі. Таким чином, зміст і структура ОП відповідають опису предметної області, визначеної стандартом 051 Економіка (<https://cutt.ly/SUKza7y>) і націлені на формування відповідних професійних і загальних компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня “Економічна аналітика та статистика” відповідає предметній області спеціальності 051 Економіка. Остання редакція освітньо-професійної програми відповідає чинному Стандарту вищої освіти, у ній враховані рекомендації МОН стосовно структури освітньої програми та рекомендації з листа МОН № 1/9-377 від 05.06.2018 р. “Щодо надання роз'яснення стосовно освітніх програм”. Міждисциплінарність ОП представлена у вибіркових компонентах та корелює з метою та фокусом ОП. Основою ОП є комплекс обов'язкових дисциплін, які дозволяють здобувачам сформулювати сучасне економічне мислення, набутти необхідних теоретичних знань та опанувати методи аналізу закономірностей, який забезпечує: 1) розкриття теоретичного змісту предметної області економіки загальноосвітніми дисциплінами (загалом 53 кредити); 2) опанування базових методів статистико-математичного аналізу (58 кредитів); 3) базові інформаційно-аналітичні технології (21 кредит); 4) решта - дисципліни загальної підготовки та іноземної мови становлять: 16 та 14 кредитів відповідно. ЕГ констатує, що ОП логічно поєднує ОК гуманітарного спрямування, загальноекономічних дисциплін, статистичних дисциплін та дисциплін з економіко-математичного моделювання, дисциплін з інформаційних технологій, що відповідає об'єкту діяльності: здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки. Отже, зміст і структура ОП відповідають опису предметної області, визначеної стандартом 051 Економіка (<https://cutt.ly/SUKza7y>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

КНУ імені Тараса Шевченка проводить політику студентоцентризму, яка визначена в Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/QEYokHg>) і сформована на основі Стратегічного плану розвитку КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/oEY2sSe>). Механізм реалізації індивідуальної траєкторії в університеті регламентується: Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/xEY2FMa>); Положенням про порядок організації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/dEY22Mq>); Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/kEY9r2q>). На початку першого семестру відбувається зустріч гаранта ОП з першокурсниками, мета якої – зорієнтувати студентів у всіх компонентах ОП та акцентувати увагу на формуванні необхідних компонентів індивідуальної освітньої траєкторії. Зі слів здобувачів формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється студентами з урахуванням власних здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей. Індивідуальна траєкторія передбачає право обирати дисципліни, напрям прикладного дослідження при реалізації курсових робіт (<https://cutt.ly/cUKQV5A>; <https://cutt.ly/sIAjY4F>) та

самостійно обирати місце проходження виробничої практики (<https://cutt.ly/ZIYkfr1>). Згідно з навчальним планом дисципліни вільного вибору студентів викладаються протягом 3-8 семестрів. Технічно реалізація вибору студента здійснюється через електронний кабінет студента в системі Triton- <https://cutt.ly/RIAdZMA>). Вибір предметів студенти здійснюють наприкінці першого семестру після: отримання детальної інформації про зміст і структуру ОП під час зустрічі з гарантом на початку 1-го семестру, чи куратором групи, ознайомлення з навчальним планом та РПНД, за потреби – додаткової консультації з викладачем, який читає відповідну дисципліну, за бажанням – можливості зарахування предметів за програмою академічної мобільності студентів. На думку експертної комісії та з урахуванням побажань здобувачів, для розширення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії можна рекомендувати удосконалити процедуру вибору дисциплін за рахунок широкого вибору з ОК інших ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Члени ЕГ дійшли висновку, щодо викладання професійно-орієнтованих дисциплін випусковою кафедрою залучаються фахівці-практики. Такий підхід забезпечує якісний рівень підготовки фахівців-аналітиків, які користуються високим попитом у роботодавців. Програмою практичної підготовки передбачене формування компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, зокрема головною метою виробничої практики є систематизація і розширення спеціальних фахових компетентностей здобувача шляхом самостійної роботи у межах посади економіста-аналітика. Підтвердженням цього є те, що студенти вже під час навчання мають можливість пройти кваліфікаційний відбір в компаніях, з якими кафедра співпрацює і поєднувати навчання з практичною діяльністю. Таким чином, на момент закінчення університету студенти вже мають досвід практичної роботи, що теж високо цінується роботодавцями. Для закріплення практичних навичок діяльності студентам надається можливість проходження виробничої практики на підприємствах, в організаціях установах. Порядок проходження практики затверджений Вченою радою факультету (<https://cutt.ly/OIYls55>). За результатами практики оформляється щоденник і звіт про її проходження. По завершенню практики відбувається захист звіту практики. Під час зустрічей у фокус-групах було з'ясовано, що практична спрямованість ОП реалізується, крім того, за рахунок участі студентів у тренінгах (зокрема, з бізнес-планування, набуття лідерських навичок тощо) та заходах, які проводять роботодавці. Як доказ проходження практики надано скан-копії договорів з підприємствами щодо практики та звітів студентів щодо проходження практики. На зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження того, що в ЗВО існує тісна співпраця з різними аналітичними компаніями та організаціями, ІТ-фірмами, установами, які надають можливість проходження практики здобувачам ОП, пропонують проходження стажування з можливістю подальшого працевлаштування випускників. Про такі можливості у бесіді підтвердили й здобувачі. На зустрічах з фокус-групами було акцентовано увагу на політиці залучення до освітнього процесу фахівців-практиків; проведення лабораторних занять у комп'ютерних класах з використанням сучасного ліцензованого програмного забезпечення та спеціалізованих програмних продуктів. Це вказує на практичне спрямування ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ констатує, що формування соціальних навичок (soft skills) за ОП «Економічна аналітика та статистика» здійснюється належним чином та спрямовується на формування загальних компетентностей, використання методів навчання (таких як командна робота, проведення ділових ігор, презентація доповідей тощо), залучення здобувачів до участі у тренінгах та заходах за межами ЗВО. Відповідно до Матриці відповідності компетентностей компонентам ОП всі ОК обов'язкової частини в певній мірі забезпечують формування загальних компетентностей визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 051 – Економіка для першого (бакалаврського) рівня. Формування у студентів навичок креативності, самоорганізації, вміння працювати з інформацією здійснюється не лише під час виконання самостійних робіт студентів, а й курсових робіт та розвивається під час прилюдного захисту власних проєктів, під час участі у конференціях, у процесі публічної презентації результатів проходження практики. Також, на зустрічах 4,5,6- здобувачі та випускники підтвердили свою участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт та Всеукраїнської студентської олімпіади з галузей знань та спеціальностей за спеціалізацією «Економічна аналітика та статистика». Активно сприяє формуванню soft skills організацією різноманітних заходів (<https://cutt.ly/MIUa5l2>) створений Центр Дія.Бізнес (<https://cutt.ly/mRybMoL>), яким керує доц. кафедри статистики, інформаційно-аналітичних систем і демографії Шибіріна С.О. Окрема увага приділяється ініціативності студентів, наприклад, при здійсненні опитувань з питань, що цікавлять студентську спільноту (<https://cutt.ly/rIAzrG7>). Значний вклад вносить психологічна служба університету, студентське самоврядування (система адаптації першокурсників), взаємодія з кураторами. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти за ОП відзначили, що освітній процес в цілому сприяє формуванню у них відповідних соціальних навичок, комунікативної взаємодії, розвитку лідерських якостей та здатності до командної роботи, але відмітили, що для розширення міжнародних можливостей та залучення до освітнього процесу гостей лекторів є потреба в збільшенні обсягу дисциплін, які формують компетентності, пов'язані з володінням англійською мовою.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній, для визначення компетентностей/результатів навчання використовується Національна рамка кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ констатує, що відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/xEY2FMa>) графік навчального процесу за денною формою навчання укладається з урахуванням: навчальний рік розпочинається, як правило, з 1 вересня; сукупна тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій і практик впродовж навчального року (крім випускних курсів) не менша за 40 тижнів; тривалість канікул на навчальний рік (крім випускних курсів за відповідною Освітньою програмою) – не менше 8 тижнів, але не більш як 12 тижнів; навчальні та виробничі практики можуть проводитись як до, так і після екзаменаційних сесій; для проведення кожної форми підсумкової атестації (кваліфікаційний іспит, захист кваліфікаційної роботи) в графіку навчального процесу виділяється 1 тиждень. Практична підготовка (навчальні і виробничі практики) проводиться із відривом від теоретичного навчання і в графіку навчального процесу відображається окремо. Тривалість навчального року складає 52 тижні. Детальний розподіл годин за кожною дисципліною розкривається у РПНД. При формуванні розкладу для 3-го та 4-го курсів один робочий день на тиждень виділяється на самостійну роботу. Зазначений підхід щодо організації освітнього процесу сприяє індивідуальному розвитку студента, організації самоосвіти, а також можливості поєднання навчального процесу із роботою. Обсяг ОП та окремих компонентів у цілому відповідний для досягнення цілей та ПРН, визначених в ОП. За результатами зустрічей з'ясовано, що невдоволені здобувачів щодо фактичного навантаження не було і немає.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною ОП не здійснювалася.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: Зміст і структура ОП відповідають опису предметної області, визначеної стандартом 051 Економіка і націлені на формування відповідних професійних і загальних компетентностей. Нормальний розподіл навчального навантаження здобувачів. До викладання професійно-орієнтованих дисциплін випусковою кафедрою залучаються фахівці-практики. При реалізації ОП активно впроваджується політика розвитку soft skills через активні методи навчання (ділові та рольові ігри, групову дискусію, командний «мозковий штурм», імітаційний пошуковий метод, метод проєктів, створення презентацій, тренінг), залучення до наукової роботи та різного роду активностей та суспільної роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Для розширення міжнародних можливостей та залучення до освітнього процесу гостей лекторів є потреба в збільшенні обсягу дисциплін, які формують компетентності, пов'язані з володінням англійською мовою. 2. Практична підготовка за ОП має враховувати сучасні тренди щодо реалізації механізму дуальної освіти, спрямованого на подальше працевлаштування випускників. Рекомендації: 1. Удосконалити процедуру вибору дисциплін за рахунок широкого вибору з ОК інших ОП для розширення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії щодо англійської ОК зі спеціальності за ОП та посилення відповідної мовної підготовки студентів в контексті майбутньої професійної діяльності та необхідності складання ЗНО при вступі до магістратури. 2. Розширити перелік баз практик від університету з урахуванням подальшого працевлаштування випускників і забезпечити формалізацію фактично реалізованих елементів дуальної освіти для популяризації ОП серед абітурієнтів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У ході роботи з критерієм 2, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1 - 2.9. та відповідає рівню ОП за змістом, обсягом, структурою відповідає законодавству, предметній області, забезпечує можливість індивідуальної траєкторії навчання. Структура і послідовність ОК логічна. ЗВО в межах даної ОП забезпечує достатній рівень практичної підготовки, розвитку soft skills. Позитивними практиками є загальноуніверситетський каталог вибіркових дисциплін, різноманіття практик розвитку soft skills, залучення фахівців-практиків до проведення занять. Слабкі сторони: 1) для розширення міжнародних можливостей та залучення до освітнього процесу гостей лекторів є потреба в збільшенні обсягу дисциплін, які формують компетентності, пов'язані з володінням англійською мовою. 2. Практична підготовка за ОП має враховувати сучасні тренди щодо реалізації механізму дуальної освіти, спрямованого на подальше працевлаштування випускників. Рекомендації: 1) Удосконалити процедуру вибору дисциплін за рахунок широкого вибору з ОК інших ОП для розширення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії щодо англомовних ОК зі спеціальності за ОП та посилення відповідної мовної підготовки студентів в контексті майбутньої професійної діяльності та необхідності складання ЗНО при вступі до магістратури. 2) Розширити перелік баз практик від університету з урахуванням подальшого працевлаштування випускників і забезпечити формалізацію фактично реалізованих елементів дуальної освіти для популяризації ОП серед абітурієнтів. Рекомендації є досяжними. ЕГ дійшла висновку, що освітня програма відповідає Критерію 2 за рівнем В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП «Економічна аналітика та статистика» затверджено Вченою радою КНУТШ, протокол №16 від 16.05.2022р. (<https://bit.ly/3EVM6Ps>) зі змінами від 08.07.2022 р., оприлюднено на офіційному веб-сайті Університету в розділі «Приймальна комісія/Основне для вступу/Правила прийому». Правила прийому 2022/2023н.р. є чіткими та зрозумілими, не мають дискримінаційного характеру, містять загальну інформацію про нормативну й процедурну складові приймальної компанії Вступ-2022 до КНУТШ, а також релевантно відбивають актуальну інформацію щодо особливостей прийому на ОП «Економічна аналітика та статистика» як-от: принципи конкурсного відбору за результатами ЗНО/НМТ; джерела фінансування здобуття вищої освіти; ліцензовані обсяги прийому та обсяги державного замовлення; строки та вартість навчання тощо. Додаткові документи, умови та відомості для абітурієнтів, які планують вступати на цю ОП, розміщено у відкритому доступі на офіційному веб-сайті економічного факультету, зокрема: презентація економічного факультету та відповідних освітніх програм (http://econom.univ.kiev.ua/for_future_students/); інформація про факультет, спеціальність та освітню програму (http://econom.univ.kiev.ua/departments/statistics_and_demography/educ_programs/); відомості про академічну й професійну кваліфікацію групи забезпечення ОП (http://econom.univ.kiev.ua/departments/statistics_and_demography/). Члени ЕГ дійшли висновку, що Правила прийому на навчання за ОП «Економічна аналітика та статистика» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Конкурсний відбір при вступі до КНУТШ на ОП «Економічна аналітика та статистика» на базі ПЗСО здійснюється за результатами НМТ (2022 р.) або ЗНО (2019-2021 рр.) та розгляду мотиваційних листів, що регламентовано пунктом 4.1 чинних Правил прийому 2022/2023 н.р.; перелік конкурсних предметів, мінімально допустима кількість балів для кожного з них та їхні вагові коефіцієнти для вступників на основі ПЗСО зафіксовано у додатку 2.4: (1) на основі НМТ – Укр. мова (ваговий коеф. 0,35; мін. бал 101), Математика (ваговий коеф. 0,4; мін. бал 101), Історія України (ваговий коеф. 0,25; мін. бал 101); (2) на основі ЗНО – Укр. мова і література (ваговий коеф. 0,25; мін. бал 101), Математика (ваговий коеф. 0,5; мін. бал 101), один з шести на вибір здобувача (ваговий коеф. 0,25; мін. бал 101); (3) додаток до атестату не впливає на рейтинг здобувача (ваговий коеф. 0,0). Порівняно з 2021/2022н.р. мін. бал знижено зі 120, 140 і 120 відповідно для конкурсних компонентів, що, за словами гаранта ОП, є реакцією групи забезпечення на складність якісної підготовки здобувачів до НМТ під час війни. Найвищі мін. бал і ваговий коеф. з Математики пояснено як особливість ОП, що базується на розвинених математичних навичках для ефективного опанування навч. матеріалом бакалаврської підготовки; також враховано рівень мовної підготовки через підвищення ваг. коеф. з Укр. мови (0,35). ЕГ вважає такі рішення групи забезпечення логічно обґрунтованими, релевантними, правомірними з урахуванням університетської автономності КНУТШ та вмотивованими особливостями ОП. У Правилах прийому КНУТШ передбачено вступ на основі ОКР молодшого спеціаліста, ОПС фахового молодшого бакалавра, ОС молодшого бакалавра на перший курс за скороченим строком навчання або на старші курси на вакантні місця, але на ОП «ЕАтаС» такий прийом не передбачено (після обговорень групи забезпечення ОП). Зі слів гаранта ОП доц. Гончара І.А. (фокус-група №2), ліцензійний обсяг (25 місць) заповнюється майже повністю (статистика набору на 1 курс з 2019р. по 2022р. – 16, 18, 24, 17 осіб) та у випускників економічних спеціальностей коледжів, як правило, відсутня достатня математична підготовка у порівнянні зі

студентами даної ОП, яку вони отримують протягом 1-2 курсів, тому немає об'єктивної можливості й часового ресурсу для якісного вирівнювання їх освітніх траєкторій. ЕГ вважає таку позицію групи забезпечення логічною та правомочною, але рекомендує гаранту і групі забезпечення розглянути можливість поповнення контингенту здобувачів ОП (за статистикою, це додатково може становити до 10 осіб) за рахунок випускників коледжів, а для збереження якості їх підготовки та вирівнювання освітньої траєкторії ввести практику компенсаційних курсів з базових дисциплін 1-2 курсів навчального плану ОП. ЕГ дійшла висновку, що Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання РН, отриманих в інших ЗВО, регламентується п.11 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ», пр.№15 ВР КНУТШ від 11.04.2022 (<https://bit.ly/3RZniUz>), здійснюється на підставі документів про раніше здобуту освіту (дод. до диплома, академ. довідка), витягу із навч. картки або академ. довідки ЄКТС. Процедуру визнання РН врегульовує «Положення про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ», затвердженого ректором КНУТШ від 29.06.2016р. (<https://bit.ly/3EY4mTF>) та безпосередньо Порядок (<https://bit.ly/3VwyHhY>), а саме: ініціатором запровадження процедури визнання РН є здобувач (заява та пакет документів); деканат факультету встановлює академічну різницю на підставі співставлення інформації, наведеної в академічній довідці здобувача, із описом цієї ОП; декан доповідає на засіданні Приймальної комісії КНУТШ і за позитивного рішення (з урахуванням висновків органів студентського самоврядування) результати навчання, отримані в інших ЗВО, у т.ч. під час академічної мобільності (АМ), зараховуються студенту за умови їх відповідності результатам навчання освітніх компонентів, їх кредитного виміру і форм контролю цієї ОП. Усі нормативні документи, які врегульовують цей процес, знаходяться у вільному доступі на веб-сайті КНУТШ. ЕГ дійшла висновку, що правила визнання РН у КНУТШ, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час АМ, є чіткими, прозорими та зрозумілими для здобувачів ОП, забезпечують їх надійність і валідність, повною мірою відповідають принципам об'єктивізму, студентоцентризму та автономії ЗВО. Виходячи з інформації, отриманої під час зустрічей ЕГ з адміністрацією, НПП і здобувачами ОП, а також із додаткових документів, наданих на запит ЕГ, підтверджено факти дотримання правил визнання РН, зокрема такі: проф. Ковтун Н.В. підтвердила факти, наведені у відомостях самооцінювання ОП (переведення 2 здобувачів вищої освіти на ОП «ЕАгаС»); доц. Гончар І.А. поінформував про планове стажування за програмою АМ студента 4 курсу Гарбара В.К. (запрошення на стажування на період 01.10.2022-31.03.2023 та індивід. план учасника АМ Гарбара В.К. у Берлінському ун-ті Гумбольда, <https://bit.ly/3SZf2W5>) та участь у програмі АМ студента 2 курсу Гуска А. (листопад 2021р. – січень 2022р.) в Університеті прикладних наук, м. Шмалькальден, Німеччина; координатор з питань АМ Онисенко Т. і заст. декана ЕФ Любка О. навели приклади документального супроводу та оформлення індивідуальних планів для участі у програмах АМ. На думку гаранта ОП, основними перешкодами під час визнання РН, отриманих в інших ЗВО, є акцент на підсиленні матем. підготовки здобувачів цієї ОП, тому практика їх врахування суттєво обмежується через наявність серйозних розбіжностей у базових ПРН. ЕГ дійшла висновку, що гарант ОП і адміністрація ф-ту усіляко сприяють і підтримують ініціативу студентів щодо АМ та застосовують індивідуальний підхід у кожному такому випадку.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На момент виїзної експертизи в КНУТШ нормативна база щодо порядку, процедур і правил визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній освіті, відсутня. Під час зустрічі ЕГ з фокус-групою №1 «Керівництво ЗВО» отримано роз'яснення від Гожики А.П., проректора з науково-педагогічної роботи КНУТШ, щодо політики запровадження в університеті процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а саме: (1) керівництво КНУТШ позитивно ставиться до надання здобувачам вищої освіти права і можливостей на врахування результатів неформальної та інформальної освіти в системі формальної освіти, запровадженої в університеті; (2) робоча група КНУТШ за дорученням ректора підготувала проект відповідного Положення з урахуванням наказу МОНУ за №130 від 16.03.2022 «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», яке станом на момент експертизи проходить етап обговорення; (3) перезарахування результатів неформальної та інформальної освіти в КНУТШ розпочнеться з 2022/2023 н.р., після набрання чинності наказу МОНУ за №130. Практика застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачів ОП «Економічна аналітика та статистика» відсутня, проте під час зустрічі ЕГ з фокус-групою №4 «Здобувачі» респондентами було підтверджено їх ознайомленість з можливістю проходити додаткові програми, як, наприклад, онлайн-курси, та їх подальшого часткового врахування при поточному оцінюванні з певних дисциплін навчального плану, зокрема, під час викладання дисц. «Програмування» лектором було запропоновано за бажанням студентів пройти паралельно онлайн-курс «Python з Programming» від UNIVERSITY OF MICHIGAN. ЕГ дійшла висновку, що процес унормування на рівні КНУТШ правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, знаходиться на завершальній стадії.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: Правила прийому на ОП «Економічна аналітика та статистика» оприлюднено у відкритому доступі на офіційному веб-сайті КНУТШ у розділі «Приймальна комісія/Основне для вступу/Правила прийому» (<https://bit.ly/3EVM6Ps>), є чіткими й зрозумілими, враховують особливості ОП, що відбито у системі вагових коефіцієнтів для конкурсних предметів, та не мають дискримінаційного характеру. Актуальну для абітурієнтів інформацію щодо нормативної та процедурної складових приймальної компанії Вступ-2022 до КНУТШ розміщено на офіційному веб-сайті університету у розділі «Абітурієнтам/Приймальна комісія» (<https://vstup.knu.ua/>). КНУТШ укладено договори про міжнародне та внутрішнє наукове, педагогічне і культурне співробітництво, активно працюють програми міжнародної академічної мобільності. Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, має інституційний і системний характер, є чіткою, прозорою та зрозумілою для здобувачів ОП, забезпечує їх надійність і валідність, повною мірою відповідає принципам об'єктивізму, студентоцентризму та автономії ЗВО, актуальна інформація про програми академічної мобільності регулярно й своєчасно доводиться до відома здобувачів ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1) ЕГ звертає увагу на ускладнену для зовнішнього користувача навігацію офіційним веб-сайтом КНУТШ для пошуку актуальної інформації про структуру і зміст ОП «Економічна аналітика та статистика», профільну кафедру. Рекомендації: оновити активні посилання зі стартової веб-сторінки КНУТШ на веб-сторінку ЕФ, на якій вже створено ефективну інформаційну структуру веб-ресурсу факультету, кафедр й ОП. 2) Останнім часом можливості залучення здобувачів за даною ОП до програм внутрішньої та міжнародної академічної мобільності суттєво ускладнилися у зв'язку з карантинними обмеженнями під час пандемії 2019-2021рр., а також військовою агресією від 24.02.2022; Рекомендації: продовжити процес пошуку грантових програм, їх аналізу та написання грантових заявок НПП та здобувачами. 3) Існують невикористані резерви поповнення контингенту здобувачів на ОП за рахунок вступу випускників коледжів на старші курсу або на перший курс за скороченою програмою; ЕГ рекомендує гаранту і групі забезпечення ОП розглянути таку можливість та для збереження якості підготовки й вирівнювання освітньої траєкторії цієї категорії вступників доцільним вважаємо організацію компенсаційних курсів з базових дисциплін 1-2 курсів навч. плану ОП. 4) Процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОП знаходяться лише у стані зародження, застосовуються фрагментарно й несистемно. Рекомендація: активніше популяризувати, мотивувати й заохочувати здобувачів ОП щодо участі у заходах і проєктах з неформальної освіти та мобільності (на кафедральних, факультетських, університетських та інших ресурсах), а також НПП з групи забезпечення щодо урізноманітнення форм та методів освітнього процесу за даною ОП та задля релевантного врахування цих РН під час викладання дисциплін у формальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом, освітня програма має значний рівень узгодженості за підкритеріями 3.1 і 3.2 та достатньо мірою узгоджена за підкритеріями 3.3 і 3.4, так як: (1) потребують подальшого розвитку внутрішні та міжнародні зв'язки за ОП «Економічна аналітика та статистика» задля обміну досвідом між здобувачами і НПП КНУТШ та інших ЗВО України і світу; (2) бажано активізувати залучення здобувачів до моніторингу освітніх і професійних платформ (проєкти, молодіжні обміни, тренінги, школи розвитку тощо) та участі у них з можливістю отримати додаткові hard skills, soft skills і transferable skills, які доповнюють й урізноманітнюють ПРН, які декларуються цією ОП. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за програмою «Економічна аналітика та статистика» загалом відповідає Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими. Рекомендації є досяжними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Положення про організацію освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/DE4FaFj>) регламентує основні аспекти навчального процесу, види та форми навчальних занять. Форми та методи навчання, зміст, цілі та передбачувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання по кожній окремій ОК представлені у РПНД (<https://cutt.ly/1O05m7w>). Навчання студентів за ОП «Економічна аналітика та статистика» відбувається тільки за денною формою навчання. Для покращення ефективності самостійної роботи здобувача, заплановані консультації з викладачем, котрі проводяться протягом семестру згідно складеного графіку. Здобувач виконує курсові роботи (<https://cutt.ly/U005AsE>) під наглядом наукового керівника, кандидатура якого затверджується засіданням кафедри згідно обраного студентом напрямку (один викладач може курувати не більше, ніж двома здобувачами освіти). Створено комфортні умови для виконання принципу студентоцентрованості завдяки балансу між кількістю викладачів та здобувачів. Принцип студентоцентрованості передбачає урахування освітніх потреб здобувачів й розкриття їх можливостей та здібностей і майбутньої професійної спрямованості. Регулярно проводяться анкетування та консультативні спілкування з куратором та гарантом програми (останнє 29.09.2022 року згідно новин на сайті) з метою вивчення запитів та скарг здобувачів (опитування здобувачів 4-го курсу – <https://cutt.ly/oULEYId>; всіх здобувачів – <https://cutt.ly/wRoajjd>; опитування економічного факультету – <https://cutt.ly/1Rossvg>) а також через додаток на сайті ЕФ «Зворотній зв'язок». Результати обговорюються на засіданні кафедри і враховуються в наступних періодах. На першому занятті викладач знайомить здобувачів зі змістом та наповненням дисципліни. Переважна більшість ОК є інтерактивними, що змушує здобувача брати активну участь у навчальному процесі, постійно взаємодіючи з викладачем. Методи навчання і викладання на ОП повною мірою відповідають принципам академічної свободи, яка передбачає самостійність і незалежність усіх учасників освітнього процесу: вільного вибору студентами навчальних дисциплін згідно Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/oE5goxZ>), визначення напряму самостійного розвитку, який відповідає його особистим інтересам, під час опанування обов'язкових та вибіркових дисциплін, при виборі теми курсової роботи та наукового керівника; проходження виробничої практики, в т.ч. вільного вибору бази практики (<https://cutt.ly/OIYs55>); навчання за програмою академічної мобільності відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ (<https://cutt.ly/kEY9r2q>). Заявленою цінністю університету, яка підтримується ОП, є академічна свобода викладачів, як на етапах формування актуального змісту освітніх компонентів ОК (розробка РП, вибір форми оцінювання), так і ситуативного комбінування методів роботи в аудиторії, супроводу індивідуальної та групової дослідницької діяльності студентів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ було встановлено, що усі учасники освітнього процесу мають доступ до ресурсів, на яких можна ознайомитися про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих ОК. Згідно з п. 2. Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/DE4FaFj>), на основі затвердженого опису ОП розробляється навчальний план. Навчальний план затверджуються Вченою радою університету і вводиться в дію наказом ректора. На основі затвердженого опису ОП та навчального плану кафедрою розробляються робочі програми навчальних дисциплін, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру. У робочій програмі дисципліни зазначено її мету, завдання, заплановані результати навчання, тематичний план, структуру навчальної дисципліни, методи контролю, систему оцінювання, рекомендовані джерела інформації. Відповідно до п. 7 Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка, система оцінювання навчальної роботи зазначається в РПНД і доводиться викладачами до відома студентів під час першого навчального заняття. РПНД та додаткові методичні матеріали розміщуються на сторінці кафедри (<https://cutt.ly/oRodxqr>) та на офіційному сайті економічного факультету (<https://cutt.ly/4RlmKqR>). Для зручності студентів інформація надається на заняттях, через старост, кураторів, а також шляхом електронних засобів розсилки. Завжди доступним є індивідуальне консультування за розкладом викладачів та запитом здобувачів. За результатами спілкування зі здобувачами і випускниками ОП питань щодо оцінювання і проведення занять з викладачами випускової кафедри не виникало. Проте мала місце конфліктна ситуація з викладачем іншої кафедри через розбіжності у сприйнятті заявлених у РПНД результатів і методів їх досягнення. Через звернення до куратора і гаранта програми ситуація була вирішена заміною викладача. На ОП визначені можливості та порядок перескладання у випадках негативних результатів або встановлення порушень академічної доброчесності. Здобувачі освіти підтвердили свою обізнаність з цих питань. Силабуси навчальних дисциплін в діяльності університету не використовуються.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Створення умов для розвитку дослідницької компетентності студентів є одним з пріоритетів ОП, яка передбачає формування дослідницьких компетентностей зі статистичного аналізу згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/DE4FaFj>) та Положенням про наукову і науково-технічну діяльність у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/3E5voJ1>). Зокрема, поєднання навчання та дослідницької діяльності студентами в ОП здійснюється шляхом опанування методів статистичного аналізу, які відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти 2011 (<https://cutt.ly/WE5bFKo>) вважаються науковими і належать до 4 сфери – “Наука”. Студенти залучаються до наукових досліджень на засадах академічної свободи, а спільна робота у тандемі “науковий керівник-студент” – сприяє підготовці дослідницьких проєктів на професійному рівні. Результати наукових досліджень проходять апробацію під час доповідей на конференціях, у тому числі в

рамках щорічної науково-практичної конференції “Шевченківська весна 2021. На шляху до сталого розвитку” (<https://cutt.ly/kE5mhOo>). - можливість участі студентів у роботі дослідницьких груп кафедри, спільна публікація наукових статей та участь на наукових конференціях. Зокрема, з новин кафедри на сайті є інформація про онлайн-семінар викладачів і студентів кафедри статистики, інформаційно-аналітичних систем і демографії і кафедри статистики ЛНУ імені Івана Франка. В рамках семінару відбулася презентація наукового дослідження яке виконано студентками 4 курсу Золотенковою О. та Савченко А., під керівництвом к.е.н., доцента Пальян З. О. (<https://cutt.ly/QISyvwu>). Практика залучення студентів до наукових досліджень продовжується й на рівні магістратури з виходом на PhD. Це є унікальним досвідом організації спільної наукової роботи здобувачів різних рівнів освіти (бакалавр-магістр- PhD) і викладачів кафедри; - підготовка наукових проектів, з якими студенти посідають призові місця на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей зі спеціалізації «Економічна аналітика та статистика» (2019-2020 н.р. – <https://cutt.ly/PE5m77H>; 2020-2021 н.р. – <https://cutt.ly/2E5Qa2E>). Кафедра підтримує системну багаторічну співпрацю щодо виконання спільних науково-дослідних робіт з провідною академічною установою в сфері предметного поля ОП – Інститутом демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи. Тематика студентських наукових робіт корелює із тематикою НДР НАН України та кафедри. Прикладом такої співпраці є дослідницька діяльність студентки Виноградової Д. (нині аспірантка кафедри), яка виконувалася під керівництвом від ІДСД - д.е.н., член-кор. НАН України Гладуна О. М., від КНУ імені Тараса Шевченка – к.е.н., доц. Пальян З. О. Результатом цієї співпраці є найвищий рівень визнання в академічній сфері – Премія НАН України для молодих учених і студентів (<https://cutt.ly/zIFgLGg>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ дійшла висновку, що в КНУ імені Тараса Шевченка переглядом статусу оновлення ОК та виконання процедур забезпечення якості освітнього процесу опікується Навчально-методичний центр організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/nRaxUID>) та відділ забезпечення якості освіти, а на рівні факультету науково-методична комісія. Зміст освітніх компонент ОП переглядається щорічно. Рішення про оновлення навчальних дисциплін (НД) приймається і затверджується на засіданнях кафедри. Результати оформлюються відповідними протоколами (на 2021-2022 н.р. - <https://cutt.ly/dULTfl1>). У ході спілкування з академічним персоналом було встановлено, що підставами для перегляду змісту НД “Бізнес статистика”, “Демографічна статистика”, “Статистична електронна документація” були: підвищення кваліфікацій викладачів завдяки оновленню знань і навичок; появою нових наукових результатів, методик та нових навчальних підходів. Так, результати НДР КСІАСіД (<https://cutt.ly/7Y1Ezf5>; <https://cutt.ly/jY1EbCZ> втілено у лекційний, практичний курс та індивідуальну самостійну роботу НД: «Статистика рівня та умов життя населення», «Статистичний моніторинг», а також у діяльність наукового гуртка (<https://cutt.ly/VONDSRi>). У викладанні НД акцент робиться на практичних та лабораторних заняттях із застосуванням різних форм і методів викладання і навчання, що відображено в РПНД (<https://cutt.ly/UULTPIN>). Значна увага приділяється таким формам навчання як: тренінги, робота в малих групах, виконання індивідуальних пошуково-аналітичних проектів, що активізує і посилює формування індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ встановлено, що в рамках ОП здобувачі залучаються до наукових дослідницьких груп, проведення науково-практичних конференцій, круглих столів за участю закордонних науковців. Крім того, інтеграція ОП у світовий простір реалізується через укладання угод про співпрацю з університетами Європи, зокрема Краківським економічним університетом, Познанським економічним університетом, Вроцлавським економічним університетом, університетом М. Коперніка в м. Торун (Польща). Викладачі випускової кафедри систематично публікуються у рецензованих виданнях, що включені до НМБД, та мають спільні публікації із закордонними вченими (<https://cutt.ly/uRofXxD>), що зазначаються в РПНД у списку рекомендованих джерел, у списку посилань в кваліфікаційних роботах; Підтверджена участь викладачів у міжнародних конференціях (<https://cutt.ly/ORof9HO>), у конгресах Міжнародного статистичного інституту (<https://cutt.ly/4RlnpeQ>) та сателітних конференціях Міжнародної асоціації статистичної освіти (<https://cutt.ly/TRlbC8E>). Має місце участь викладачів у комісіях із захисту дисертацій на здобуття доктора філософії за кордоном, зокрема доц. Моторіної Т. М. (<https://cutt.ly/sRognXQ>). Викладачі кафедри статистики, інформаційно-аналітичних систем і демографії беруть участь в організації науково-практичних семінарів в університетах та інститутах за кордоном (<https://cutt.ly/6RacgkO>, <https://cutt.ly/2RackVI>), присвячених розгляду проблемних питань з профільної тематики досліджень.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Перевагою даної ОП є активна участь викладачів та студентів у науковій діяльності, зокрема щодо публікації наукових статей, участі у конкурсах наукових робіт. 2. Здобувачі поінформовані щодо структури навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання за компонентами, порядку і термінів здійснення контрольних заходів.

3. Під час карантину і воєнного стану організовано дистанційне навчання з використанням сучасних технологій. 4. Студенти мають можливість здійснювати публікації у виданнях університету і це заохочується викладачами, працює науковий гурток. 5. Взаємодія роботодавців, випускників, викладачів і студентів щодо змісту ОП і організації навчального процесу. 6. Відбувається щорічне оновлення і перегляд РПНД. 7. На ОП викладачами кафедри здійснюється всебічна підтримка студентів і забезпечення індивідуального освітньо-наукового консультування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Відсутність єдиної освітньої платформи для дистанційного навчання. 2. Відсутність си́лабусів. 3. Низька участь у реалізації проєктів міжнародного співробітництва у науковій та освітній діяльності. за участі викладачів і здобувачів освіти ОП «Економічна аналітика і статистика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Рекомендації: ЕГ рекомендує здійснити ряд заходів, які будуть сприяти покращенню процесів навчання і викладання за освітньою програмою, серед яких наступні: 1. Для зручності студентів, забезпечення прозорості оцінювання і контролю з боку адміністрації університету реалізувати на рівні університету або економічного факультету єдину освітню платформу для дистанційного навчання. 2. Зважаючи на орієнтацію РПНД більшою мірою на викладачів, запровадити си́лабуси або розширені анотації дисциплін як більш зручну форму для розуміння студентами змісту дисципліни, запланованих ПРН і вимог викладача щодо організації навчального процесу і комунікації (передусім для вибірковок ОК). 3. Активізувати реалізацію проєктів міжнародного співробітництва у науковій та освітній діяльності. за участі викладачів і здобувачів освіти ОП «Економічна аналітика і статистика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У ході роботи з критерієм 4, ЕГ дійшла до висновку, що певні недоліки за підкритеріями 4.1, 4.2 та 4.5, які не є критичними, і, на думку експертної групи, дозволяють зробити висновок про відповідність критерію на рівні В. Сильні сторони: 1. Перевагою даної ОП є активна участь викладачів та студентів у науковій діяльності, зокрема щодо публікації наукових статей, участі у конкурсах наукових робіт. 2. Здобувачі поінформовані щодо структури навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання за компонентами, порядку і термінів здійснення контрольних заходів. 3. Під час карантину і воєнного стану організовано дистанційне навчання з використанням сучасних технологій. 4. Студенти мають можливість здійснювати публікації у виданнях університету і це заохочується викладачами, працює науковий гурток. 5. Взаємодія роботодавців, випускників, викладачів і студентів щодо змісту ОП і організації навчального процесу. 6. Відбувається щорічне оновлення і перегляд РПНД. 7. На ОП викладачами кафедри здійснюється всебічна підтримка студентів і забезпечення індивідуального освітньо-наукового консультування. Слабкі сторони: 1. Відсутність єдиної освітньої платформи для дистанційного навчання. 2. Відсутність си́лабусів. 3. Низька участь у реалізації проєктів міжнародного співробітництва у науковій та освітній діяльності. за участі викладачів і здобувачів освіти ОП «Економічна аналітика і статистика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Рекомендації: ЕГ рекомендує здійснити ряд заходів, які будуть сприяти покращенню процесів навчання і викладання за освітньою програмою, серед яких наступні: 1. Для зручності студентів, забезпечення прозорості оцінювання і контролю з боку адміністрації університету реалізувати на рівні університету або економічного факультету єдину освітню платформу для дистанційного навчання. 2. Зважаючи на орієнтацію РПНД більшою мірою на викладачів, запровадити си́лабуси або розширені анотації дисциплін як більш зручну форму для розуміння студентами змісту дисципліни, запланованих ПРН і вимог викладача щодо організації навчального процесу і комунікації (передусім для вибірковок ОК). 3. Активізувати реалізацію проєктів міжнародного співробітництва у науковій та освітній діяльності. за участі викладачів і здобувачів освіти ОП «Економічна аналітика і статистика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Рекомендації є цілком досяжними і відповідають стратегічним цілям університету і прагненням академічного персоналу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів в КНУТШ визначені пп.4 і 7 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ», пр.№15 ВР КНУТШ від 11.04.2022 (<https://bit.ly/3RZniUz>). ЕГ відмічає системний інституційний підхід з боку КНУТШ загалом та економічного факультету і профільної кафедри зокрема, а саме: (1) система оцінювання знань студентів включає комплекс поточних і підсумковий контроль, що

конкретизуються для кожного ОК з навч. плану ОП у робочих програмах (РП) дисциплін, які складаються НПП уніфіковано для університету згідно з чинною Інструкцією, <https://bit.ly/3EKWJzC> (Ухвала ВР КНУТШ від 30.06.2017); (2) РП усіх ОК розміщено у вільному доступі на сайті ф-ту (<https://bit.ly/3gfhHfG>); (3) РП ОК обов'язково містить структуровану інформацію про (<https://bit.ly/3F3w5lw>): мету, стислу анотацію та основні навчальні цілі (завдання) (п.1-4); формулювання РН ОК викладено чітко, прозоро й зрозуміло для здобувачів та узгоджено, з одного боку, з інформацією про форми/методи/технології викладання/навчання та з методами оцінювання (п.5), а з другого, деталізується їх відповідність ПРН ОП згідно з матрицею 5.1 (п.6); бальна оцінка за усі ПРН має логічний і збалансований розподіл; схема формування системи бальних оцінок (п.7) дає вичерпну інформацію про критерії оцінювання поточних і підсумкового контролів з дисципліни; структура курсу у розрізі форми занять і видів робіт є достатньо інформативною (п.8); (4) інформування здобувачів про критерії оцінювання та форми контрольних заходів здійснюється на першому занятті з дисципліни, що регламентовано Положенням «Про порядок оцінювання знань студентів», та підтверджено на зустрічах ЕГ з фокус-групами «Здобувачі» і «Академ. персонал». Підсумковий контроль включає семестровий контроль і державну атестацію студента. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену або заліку з конкретного ОК з ОП; оцінювання знань студентів здійснюється паралельно за 4-бальною національною шкалою і за 100-бальною накопичувальною шкалою ЄКТС; застосовувані форми контролю регламентуються ОП, яку розміщено у відкритому доступі на веб-сайті економічного факультету (<https://bit.ly/3VCPOhR>). Актуалізовані графік осв. процесу та розклад занять і сесії розміщено у відкритому доступі (<https://bit.ly/3D3hntD>). Гарант ОП, адміністрація профільної кафедри і факультету практикує збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів на регулярній основі, використовуючи офіційні онлайн-ресурси, через які організовано зворотний зв'язок зі здобувачами (<https://bit.ly/3ScSa41>). Отримана інформація регулярно обговорюється на засіданнях профільної кафедри і враховується для подальшого вдосконалення освітнього процесу на ОП «Економічна аналітика та статистика» (<https://bit.ly/3gcZuQ5>). ЕГ дійшла висновку, що форми і методи контрольних заходів є прозорими, зрозумілими та дозволяють релевантно перевірити досягнення задекларованих в ОП ПРН.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів ОП здійснюється згідно вимог чинного Стандарту ВО спец. 051 «Економіка» (затверджено наказом МОНУ за №1244 від 13.11.2018) у формі комплексного підсумкового іспиту (програма іспиту затверджується щороку - <https://cutt.ly/qUZ78DL>). Інформація про підсумкову атестацію здобувачів ОП знаходиться у вільному доступі (<https://bit.ly/3ToalF6>). Ця форма атестації забезпечує комплексний характер, об'єктивно і надійно визначає рівень підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 Економіка з урахуванням освітнього фокусу за програмою «Економічна аналітика та статистика». ЕГ, провівши аналіз наданої документації щодо атестації здобувачів ОП, дійшла висновку, що форма атестації здобувачів повністю відповідають вимогам стандарту ВО за спеціальністю 051 Економіка.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відомості щодо проведення контрольних заходів (КЗ), які забезпечують об'єктивність оцінювання та неупередженість екзаменаторів, визначені у п.7 «Полож. про орг-ю освіт. процесу» (<https://bit.ly/3yR7MDu>) та РП дисциплін (КЗ проводиться більш ніж одним оцінювачем; цей факт було підтверджено на зустрічі ЕГ з фокус-групами «Здобувачі», «НПП», «Адмін. персонал», «Керівництво ЗВО»). Терміни і форми проведення КЗ доступні для перегляду в графіку освіт. процесу й особистих електр. кабінетах (<https://bit.ly/3mdJxIw>). У вільному доступі інфо про підсумкову атестацію (ПА) здобувачів ОП (<https://bit.ly/3ToalF6>). Під час проведених ЕГ зустрічей (ст. 3к. Красних А.) підтверджено факт ознайомлення зд-чів з процедурою проведення КЗ та критеріями оцінювання на початку вивчення дисципліни. У разі об'єктивної неможливості проведення поточного і підсумкового оцінювання в офлайн-форматі (пандемія 2020-2021рр., військова агресія 2022р.), у КНУТШ запроваджується змішаний або дистанційний формат, який регламентується та процедурно врегулюється «Тимчасовим порядком проведення ЗЕС та ПА з використанням технологій дист. навч.» (<https://bit.ly/3s5F5PJ>). ЕГ констатує, що в КНУТШ змішаний/дист. формат освіт. процесу організовано із застосуванням різних платформ, зокрема Google meet, Zoom, Google classroom. Під час зустрічі проректор Гожик А. дав ЕГ таке роз'яснення щодо відсутності єдиної в КНУТШ платформи дистанц. навч.: (1) були невдалі спроби створення такої єдиної онлайн-платформи із залученням стороннього виконавця, але від цього проєкту ун-т осміслив відмовитися з причини того, що охоплення усього різноманіття нюансів для підготовки за різними ОП є надскладною задачею, для вирішення якої на сьогодні бракує ресурсів; (2) в ун-ті застосовуються асинхронні безкоштовні онлайн платформи, які кожний ф-т вибирає самостійно з урах. специфіки ОП, зокр. на цій ОП - платформи Google-classroom, Google-диск, Zoom. Навчальні завдання висилаються студентам на корпоративну пошту групи або напряму в Телеграм, для оцінювання вик-ться Google-форми (КНУТШ має ліцензії з розширеним функціоналом Zoom і Google meet). У КНУТШ здійснюється системний захист прав і свобод здоб-чів щодо об'єктивності оцінювання їх навч. здобутків і врегулювання конфлікту інтересів, що врегулюється чинним «Порядком» (<https://bit.ly/3D86jvi>); організовано зворотний зв'язок із адміністрацією ф-ту (<https://bit.ly/3ScSa41>). Під час зустрічей ЕГ з НПП і здоб-чами підтверджено приклади із ВС (перездача заліку з дисц. «Економіко-стат. стандарти» комісії) і релевантність цих процедур на ОП, зокрема, за інфо ст. 4к. Тимошук К., у 2019/20н.р. була

скарга на якість викладання дисц. «Бухг.облік». Гарант ОП за згодою в.о. зав. відповідної каф. змінив лектора цієї дисц. і за фідбеком від студентів ситуацію було врегульовано. ЕГ дійшла висновку, що процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в КНУТШ системно врегульовані на інституційному рівні, послідовно дотримуються під час реалізації ОП та є дієвими.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності (АД) у КНУТШ системно регулюються док-ми: Полож. про орг-ю освіт. процесу (п.9.8, 10.7), Полож. про систему забезпечення якості освіти та освіт. процесу (<https://bit.ly/3qVsij1>), Етичний кодекс універ-кої спільноти (<https://bit.ly/3zVpKТа>), Полож. про систему виявлення та запобігання академічному плагіату (<https://bit.ly/3ooxhaS>). Відповідну інфо та відеопрезентації для здоб-чів про правила освіт. процесу в ун-ті та на економ. ф-ті розміщено у вільному доступі на сайті: «Ф-т/Студенту/Орг-я навч. процесу» (<https://bit.ly/3DoFnхu>). Вказані нормат. док-ти повною мірою регламентують процедури дотримання та відповідальність учасників освіт. процесу за порушення АД. АД популяризується в КНУТШ через постійну систематичну роз'яснювальну роботу із здоб-чами ОП з боку кураторів груп, гаранта і ГЗ ОП, адміністрації економ. ф-ту, дорадчих кафедральних, факультетських і загально-університетських органів (наук.-метод. комісії, відділ підготовки та атестації НПК, сектор моніторингу якості освіти тощо), Наглядової Ради, ректора та Вч.Р КНУТШ. Проведені ЕГ зустрічі з різними фокус-групами підтвердили обізнаність учасників щодо суті АД, зокр., у фокус-групі «Студактив» повідомили про популяризацію АД (курс лекцій «АД в європейському освіт. і наук. просторах: багатовимірна імерсивна модель» А. Артюхова, члена НАЗЯВО як запрошеного лектора (<https://bit.ly/3МНqCtZ>). Перевірка результатів наук. досліджень (індивід. і курсових) відбувається через застосування ліцензованого сервісу пошуку ознак плагіату Unicheck (КНУТШ укладено договір про співпрацю від 26.04.2018). Окрім цих інституційних заходів із запобігання АД, здобувачі ОП самостійно здійснюють технічну перевірку з використанням демо-версій загальнодоступного ПЗ. Виходячи з інформації від фокус-груп, за період навчання у здоб-чів ОП випадків порушення АД виявлено не було. ЕГ встановила факт-приклад політики «нульової толерантності» з боку гаранта і групи забезпечення ОП щодо їх реакції на можливе порушення АД і корпоративної етики учасниками освітнього процесу (зі слів гаранта ОП): студенти 3-го курсу (2020-2021 н.р.) усно поскаржилася гаранту ОП щодо незадоволення особистісними характеристиками викладача дисципліни «Теорія ймовірності і математична статистика»; спілкування гаранта ОП зі студентами інших курсів ОП по суті скарги не підтвердило повноти висловленого незадоволення викладачем; зав. каф. статистики, інформаційно-аналітичних систем і демографії звернувся до зав. профільної кафедри з проханням взяти до уваги окремі (підтверджені) нарікання студентів; потенційний конфлікт було превентивно врегульовано. ЕГ дійшла висновку, що КНУТШ здійснює дієву й ефективну систему забезпечення АД на рівні ЗВО і ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: Керівництво КНУТШ, економічного факультету та НПП кафедри інформаційно-аналітичних систем і демографії є відкритими до спілкування. Контрольні заходи та оцінювання здобувачів ОП регламентуються інституційно й системно відповідними положеннями та нормативними документами, що знаходяться у відкритому доступі на офіційних веб-сайтах університету, факультету та кафедри. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП визначені в робочих програмах дисциплін, які розміщено у вільному для студентів доступі на офіційному веб-сайті. Правила проведення контрольних заходів є доступними, валідними, чіткими і зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, що забезпечує об'єктивність оцінювання результатів знань здобувачів. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу КНУТШ забезпечується нормативними документами, положеннями, наказами та підкріплюються систематичною роз'яснювальною роботою з боку кураторів, гаранта і групи забезпечення ОП. Здобувачі мають безоплатний доступ до ліцензійного сервісу Unicheck та інших загальнодоступного ПЗ, через які відбувається перевірка і самоперевірка їх письмових робіт. Між групою забезпечення і здобувачами ОП налагоджено конструктивний діалог щодо дотримання відповідної якості навчально-наукового продукту (затвердження тем та виконання завдань курсових робіт, підготовки та участі у наукових заходах з урахуванням наукових та професійних побажань здобувачів тощо); починаючи з першого курсу і протягом усього навчання, серед здобувачів ОП проводиться систематична роз'яснювальна робота щодо дотримання принципів академічної доброчесності, які популяризують та імплементують через відкриті онлайн ресурси, гостьові лекції, поточні аудиторні заняття. В умовах карантину та війни освітній процес на ОП проходить у повному обсязі відповідно до затвердженого розкладу з використанням платформ Google-classroom, Google-диск, Zoom.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: Відзначаючи чіткість і зрозумілість правил проведення контрольних заходів і структурованості очікуваних результатів навчання з окремих ОК, які регламентуються робочими програмами навчальних дисциплін, ЕГ одночасно звертає увагу на високу «навчально-методичність» формулювання цих позицій, а тому «важкість» їх релевантного сприйняття здобувачами. Як рекомендацію ЕГ пропонує гаранту і групі забезпечення ОП переглянути питання щодо доцільності розробки зрозумілого для здобувачів документу з викладенням інформації у спрощеній формі, зокрема, на кшталт силабусу.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом освітня програма «Економічна аналітика та статистика» має значний рівень узгодженості за підкритеріями 5.1 і 5.2 та достатньо високою мірою узгоджена за підкритеріями 5.3 і 5.4. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОП «Економічна аналітика та статистика» загалом відповідає Критерію 5 з невеликими, що не є суттєвими. Слабкі сторони: Відзначаючи чіткість і зрозумілість правил проведення контрольних заходів і структурованості очікуваних результатів навчання з окремих ОК, які регламентуються робочими програмами навчальних дисциплін, ЕГ одночасно звертає увагу на високу «навчально-методичність» формулювання цих позицій, а тому «важкість» їх релевантного сприйняття здобувачами. Як рекомендацію ЕГ пропонує гаранту і групі забезпечення ОП переглянути питання щодо доцільності розробки зрозумілого для здобувачів документу з викладенням інформації у спрощеній формі, зокрема, на кшталт силабусу. Рекомендації є досяжними.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

В результаті проведення експертизи ОП, детального аналізу Зведеної інформації про викладачів ОП (таблиця 2), додаткової інформації наданої гарантом програми та під час роботи у фокус-групі експертна група виявила, що переважно усі викладачі які читають на ОП мають відповідну базову освіту, науковий ступінь або вчене звання за спеціальністю; згідно графіку, але рідше як через 5 років, проходять курси підвищення кваліфікації терміном не менше 1 місяця, мають сертифікати проходження онлайн-курсів на платформах. ЕГ дійшла висновку, що ОП повною мірою відповідає чинним вимогам щодо рівня кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми. Серед викладачів кафедри практично всі мають науковий ступінь та всі мають фахові публікації з тематики підготовки фахівців за освітньою програмою. Серед викладачів кафедри (14 осіб) 3 доктора економічних наук та 11 кандидатів наук. Викладачі кафедри здійснюють керівництво аспірантами, беруть участь в атестації кадрів вищої кваліфікації і залучають аспірантів до викладацької роботи. ЕГ дійшла висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів ОНП здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», а також Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка (<https://bit.ly/2WEnToh>). Для обрання на посаду, як правило, перший рік роботи фахівець зараховується за наказом, а після першого року роботу – через оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади з оприлюдненням вимог до претендента, які включають досвід науково-педагогічної роботи, наявність сертифікату зі знання іноземної мови, а також наукового ступеня, вченого звання, наукових й навчально-методичних публікацій у фахових виданнях за останні роки, підтвердження проходження підвищення кваліфікації, стажування. Претендент має підтвердити власну кваліфікацію через проведення публічної лекції з обраної та узгодженої з керівництвом кафедри тематики, або науковою доповіддю, яка є відкритою для всіх бажаючих. Після лекції (або наукової доповіді) важливою частиною є публічне активне обговорення членами кафедри та присутніми. Формально це фіксується в протоколі засідання кафедри та підписанням заключного висновку щодо відповідності претендента рекомендованим кваліфікаційним характеристикам вакантної посади. Згідно чинних вимог нормативних актів та настанов/розпоряджень керівництва ЗВО всі процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП. Для прийняття позитивного рішення процедури конкурсного відбору віддають переваги, якщо у претендента є попередній досвід викладання, науковий рівень представлених публікацій, їх індексація в провідних

наукометричних базах даних, наявність методичного доробку з частин освітніх компонентів в межах ОП, розмір фактичного педагогічного навантаження, участь у підготовці кандидатів (докторів філософії) та докторів наук тощо. Переважна більшість дисциплін обов'язкових компонентів ОП забезпечені науково-методичними працями викладачів, які складаються переважно із навчально-методичних рекомендацій до практичних і лабораторних робіт та в меншій мірі - навчальних посібників, підручників або монографій. ЕГ дійшла висновку, про прозорість та ефективність процедур конкурсного добору викладачів, які дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. ЕГ дійшла висновку, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічей у фокус-групі з роботодавцями, аналізу відомостей самооцінювання встановлено, що їх дійсно залучають до організації та реалізації освітнього процесу. На факультеті залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу здійснюється на основі Положення про Ради роботодавців у КНУ ім. Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3A9C424>); збору та розгляду відгуків роботодавців на засіданнях кафедри та робочій групі ОП; зустрічей студентів з випускниками, які виступають роботодавцями, у межах Alumni Club EF (<https://bit.ly/3DTi6uM>); співпраці з міжнародною компанією GENESIS, (приклад співпраці наведено <https://bit.ly/3A6S9FV>); участі роботодавців у заходах кафедри та факультету, зокрема, на Днях кар'єри (<https://bit.ly/2YiiKm3>). Під час особистого спілкування ЕГ з роботодавцями було заявлено про постійне піклування роботодавців особливостями реалізації ОП та її посилення зв'язку з практикою. ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти, і, зокрема, економічний факультет КНУ ім. Тараса Шевченка, повною мірою, коректно та ефективно залучає роботодавців до реалізації освітнього процесу. ЕГ дійшла висновку, що КНУ ім. Тараса Шевченка та його економічний факультет залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Традиційно на кафедрі практикам надається дозвіл на читання лекцій (незалежно від наявності у них наукового ступеню). Так, в результаті спілкування з роботодавцями було підкреслено про наявність тісних зв'язків кафедри з представниками бізнесу та управління. Майстер-клас проводив відомий український бізнесмен Євген Черняк (<https://bit.ly/3ou34X4>, відбувся тиждень лекцій від провідних компаній України (<https://bit.ly/2WCU07F>); майстер-класи від практиків бізнесу (<https://bit.ly/3l7FL4>); день відкритих дверей в Центрі підприємництва «ДІЯ.БІЗНЕС» (<https://bit.ly/3B91VZj>) за участю студентів, що навчаються за програмою “Економічна аналітика та статистика”. Присутні на зустрічі представники роботодавців - Гладун О.М.; Ганжа Р.О.; Колодяжна О. І., - підтвердили їх активне залучення до навчального процесу. ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти, і, зокрема, економічний факультет КНУ ім. Тараса Шевченка, ефективно залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, зокрема, з кола потенційних та реальних роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Економічний факультет КНУ ім. Тараса Шевченка постійно сприяє підвищення фахового рівня викладачів через направлення на стажування; сприяння навчанню в докторантурі; преміювання за високі результати публікаційної активності (цей процес регулюється Наказом Ректора № 71-32 від 31.01.2014 р. «Про затвердження Положення про стимулювання співробітників КНУТШ за результатами наукової діяльності» (<https://bit.ly/3uCF325>)), а також Розпорядженням ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» від 10.12.2018 р., №113 (<https://bit.ly/3uCF325>); для підвищення індивідуального зростання та фахової підготовки створено Центр іноземних мов (<https://bit.ly/3l8jqU5>); (<https://bit.ly/3ix6NQL>); проводяться короткотермінові тренінги та навчальні активності, зокрема, з інтерактивних методик викладання (<https://bit.ly/3A8Gczu>) та використання програмного забезпечення (<https://bit.ly/2YibRBv>). Як було повідомлено члена ЕГ під час онлайн-зустрічей з викладачами, вони постійно проходять підвищення кваліфікації в Інституті підвищення кваліфікації (зі збереженням посадового окладу), а також за кордоном в межах академічної мобільності. Викладачі кафедри задіяні до наукової та експертної діяльності. Так, проф. Ковтун Н.В. є консультантом Міжнародного банку реконструкції та розвитку проекту ТЕО «Підвищення ефективності управління реформою системи соціального захисту в Україні» (з 2005 р.) та науковий консультант Biometrics FSPx, Covance (2016-2019) та EDETEK (2019-2021) з питань статистичної методології в клінічних дослідженнях, доц. Гончар І.А. 2018 по т.ч. – входить до складу Експертної ради Державної служби статистики України, доц. Шибіріна С.О. є керівником центру Дія.Бізнес для студентів і майбутніх підприємців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. ЕГ дійшла висновку, що КНУ ім. Тараса Шевченка та його економічний факультет дійсно сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми і через активну співпрацю з іншими організаціями.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання викладацької майстерності має матеріальні та нематеріальні форми. На економічному факультеті КНУ ім. Тараса Шевченка, згідно чинного законодавства, нараховуються та сплачуються надбавки до посадового окладу за наукові ступені, вчені звання та стаж роботи, практикуються премії. Серед нематеріального заохочення, стимулювання та мотивації викладачів є сприяння їх науково-педагогічному кар'єрному зростанню через стимулювання участі у міжнародних наукових заходах за кордоном, проведення міжнародних фахових наукових заходів на базі університету, науково-педагогічне стажування; допомога у виданні наукових монографій і статей, навчальних підручників, посібників. Досягнення у науковій та педагогічній діяльності викладачі відзначаються державними нагородами, можуть отримати почесні звання, а також грамоти і подяки з боку МОН України. Формами нематеріального стимулювання також є грамоти і подяки ректора університету та декана факультету. Відповідно до Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка визначається «Кращий викладач року» (<https://bit.ly/3mhNcoS>). Викладачі кафедри є неодноразово нагороджувалися відзнаками з боку керівництва ЗВО. ЕГ дійшла висновку, що економічний факультет КНУ ім. Тараса Шевченка активно стимулює розвиток викладацької майстерності в межах ОП. ЕГ дійшла висновку, що КНУ ім. Тараса Шевченка на рівні інституційних активностей та практики реалізації цих активностей дійсно стимулює розвиток викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: Постійна увага до підвищення фахового рівня викладачів, тісна співпраця з роботодавцями, стимулювання до наукового зростання та викладацької майстерності. Позитивні практики: Значна увага до стимулювання публікаційної активності та підвищення інших показників наукової діяльності (публікацій у БД Scopus та WoS).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: відсутні. Рекомендації: посилити поінформованість сайту факультету та кафедри щодо підвищення кваліфікації викладачів і співробітників.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У ході роботи з критерієм 6, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1 - 6.6 та відповідає рівню А. До сильних сторін можна віднести: фаховий рівень викладацького складу кафедри, тісна співпраця з роботодавцями та значний персональний досвід участі викладачів в міжнародних проектах. Позитивні практики: Значна увага до стимулювання публікаційної активності та підвищення інших показників наукової діяльності (публікацій у БД Scopus та WoS).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази відбувався за допомогою мультимедійних засобів - а саме відеоматеріалів та презентацій. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було з'ясовано, що ОП активно використовує широко розгалужену інфраструктуру Київського національного університету імені Тараса Шевченка. До таких об'єктів належить спорткомплекс, до складу якого входить басейн, який можуть вільно відвідувати студенти і викладачі. До інфраструктури ЗВО також належить студентська поліклініка, бібліотека ім. М.Максимовича й експериментальний простір Дія.Бізнес. Бібліотека ім. Максимовича забезпечує вільний доступ до навчально-методичних матеріалів, для роботи з матеріалами обладнані робочі місця, до послуг студентів комп'ютерний клас, мистецька зала та вільний простір Nova Hub. ОП використовує аудиторний фонд економічного факультету, а також бібліотеку економічного факультету, бібліотечний фонд якої, за словами викладачів, постійно оновлюється. На зустрічі 1 Андрій Петрович

Гожик запевнив, що вся територія ЗВО забезпечена вільним доступом до безпроводної мережі інтернет. Студенти та викладачі мають вільний доступ до наукових баз даних - Scopus, Web of Science, ScienceDirect, EBSCO та інш., що забезпечується в тому числі бібліотекою ім. М. Максимовича (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>). ЕГ з презентації встановлено, що навчально-методичні матеріали містяться в друкованому форматі у бібліотеці факультету. Оскільки на даному етапі ЗВО не має єдиного агрегатора, де зберігаються електронні версії навчально-методичних матеріалів - викладачі персонально розсилають матеріали, або розміщують на відкритих Google дисках. Для покращення якості дистанційного навчання для викладачів оформлено корпоративні ліцензії до Zoom та Kahoot. Для онлайн навчання також активно використовуються Microsoft teams та Google meet. На факультеті за допомогою спонсора обладнано аудиторію Genesis. У ході зустрічі з гарантами ОП було відмічено, що за потреби викладачам надають у користування ноутбуки, які є на кафедрі. Комп'ютерні класи повністю укомплектовані комп'ютерними засобами. Усе програмне забезпечення є ліцензованим, або таким що є безкоштовним для користування. Після аналізу наданих даних ЕГ дійшла висновку, що наявних у ЗВО матеріально-технічних ресурсів достатньо для здійснення як очної так і онлайн реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ група здійснила огляд матеріально-технічної бази за допомогою відеоматеріалів та презентацій. Було з'ясовано, що при реалізації ОП активно використовується інфраструктура ЗВО. Для НПП та здобувачів у вільному доступі спортивний комплекс ЗВО, обладнаний тренажерами та спортінвентарем, до складу спорткомплексу входить басейн. Послуги здобувачам надає студентська поліклініка, яка надає базовий спектр послуг здобувачам. До послуг здобувачів та НПП бібліотека імені Максимовича, яка надає доступ до навчальних та наукових матеріалів, у бібліотеці обладнані робочі місця для роботи з матеріалами, доступний комп'ютерний клас, також у бібліотеці обладнано вільний простір Nova Hub, доступна мистецька зала. Сайт бібліотеки надає доступ до наукових баз Scopus, Web of Science, ScienceDirect, EBSCO та інш. (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>). ОП користується інфраструктурою економічного факультету. Аудиторний фонд: обладнані робочі місця, мультимедійні засоби - із відео ЕГ відмітила наявність проектора та телевізора. В коридорах обладнані місця відпочинку для студентів. На економічного факультету обладнана окрема бібліотека, в якій доступні в друкованому вигляді навчально-методичні матеріали. В ЗВО немає єдиного електронного ресурсу, на якому доступні навчально-методичні матеріали в електронному форматі - викладачі надсилають навчально - методичні матеріали здобувачам персонально, або надають доступ до хмарних сервісів, на кшталт Google диск. Під час онлайн навчання реалізація ОП здійснюється за допомогою Google meet, microsoft teams, організовано корпоративний доступ до Zoom та Kahoot. Зі слів Гончара Ігоря Анатолійовича для реалізації ОП програми використовується широкий спектр програмного забезпечення: ліцензований Microsoft office, комплекс програмного забезпечення для бізнес аналізу microsoft power bi, пакет STATISTICA від statsoft, пакет SAS studio та python. Для доступу до вище перерахованого ПО для здобувачів реєструється корпоративна пошта, все програмне забезпечення надається на безоплатній основі. Представлений на відео комп'ютерний клас повністю укомплектований комп'ютерною технікою. Після огляду матеріально-технічної бази ЕГ дійшла висновку, що її достатньо для реалізації ОП на належному рівні.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО підтримує заходи безпеки відповідно до викликів часу - у ЗВО організовано систему бомбосховищ, які відповідають рекомендаціям. В гуртожитках організовано медичні ізолятори, на випадок спалахів захворюваності. На посту гуртожитку наявні медичний та набір для надзвичайних ситуацій. Пропускні пункти та деякі аудиторії обладнані санітаїзерами. В корпусі економічного факультету на кожному поверсі за словами Коваленко Оксани Ярославівни містяться схеми евакуація у випадку надзвичайних ситуацій, а також пожежні гідранти. ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище задовольняє нормам безпеки.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічей зі здобувачами та випускниками ЕГ з'ясувала, що у ЗВО практикується кураторський супровід здобувачів протягом усього періоду навчання на бакалаврському рівні. Куратор вирішує широкий спектр завдань, зокрема допомагає в вирішенні конфліктних ситуацій та здійснює підтримку щодо комунікації з викладачами та адміністрацією. Консультаційною та супровідною діяльністю займається і студентське самоврядування, яке за допомогою соц. мереж та організованих інформує студентів щодо їх прав та обов'язків. Так за словами Наталі Шимченко - студентським парламентом щорічно організовується відкрита лекція присвячена академічній доброчесності. Вдосконалюються шляхи отримання інформації у мережі. Так організовано чат-бот, у якому здобувачі можуть отримати актуальний розклад (@economics_knu_bot). У ЗВО діє психологічна служба, Лаптева Галина Романівна довела до ЕГ, що психологічною службою ведеться систематична робота по моніторингу психологічного стану здобувачів, також активно використовуються різні соціальні мережі для інформування про заходи психологічної служби, а також отримання фітбеку. Психологічною службою розроблено механізм

персональних зустрічей зі здобувачами, щодо вирішення проблем, а також надсилання анонімних запитів. У ході спілкування зі здобувачами ЕГ дійшла висновку, що перелічених заходів достатньо для забезпечення комфортного середовища для здобувачів та НПП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

З огляду матеріально-технічної бази ЕГ впевнилися, що освітній простір пристосовано для осіб з особливими освітніми потребами. Входи до корпусу економічного факультету, головного корпусу обладнано пандусами. В корпусі економічного факультету функціонує ліфт, спеціальний туалет. На сьогоднішній день на ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються. ЕГ дійшла висновку що умови створені для осіб з особливими потребами знаходяться на мінімально задовільному рівні, що пов'язано з відсутністю даних осіб на програмі і відповідно зворотного зв'язку від них.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури щодо вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО регулюються наступними документами: етичний кодекс університетської спільноти (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), порядок вирашення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>), порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка(<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-preventing-discrimination-bullying-gender-based-violence-in-University.pdf>). Вищепераховані документи розміщені на сайті у відкритому доступі. Доведення прав і обов'язків студентів здійснюється за допомогою предмету першого курсу "Вступ до університетських студій". Зі слів Наталлі Шимченко ведеться просвітницька робота щодо академічної доброчесності та інших аспектів студентським самоврядуванням на офіційному телеграм каналі та інших соціальних мережах. ЕГ дійшла висновку, що політика щодо конфліктних ситуацій є чіткою та прозорою, регламентуючі документи є у відкритому доступі, а адміністрацією та студентським самоврядуванням ведеться активна просвітницька робота для запобігання таких ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: Сучасні аудиторії обладнанні мультимедійними засобами. Наявність творчих та експериментальних просторів. Обладнані кутки відпочинку для здобувачів. Сучасний спортивний комплекс з басейном. Доступність наукових баз та програмного забезпечення для студентів. Широке використання соціальних мереж у поінформуванні та залученні здобувачів до освітнього процесу та соціальних активностей. Розробка та впровадження здобувачами та студентським самоврядуванням додаткових інструментів - таких як чат-бот розкладу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: Під час проведення акредитаційної експертизи зауважень до матеріально-технічної бази університету не виникло.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У ході роботи з критерієм 7, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1 - 7.6. та відповідає рівню А. До сильних сторін та позитивних практик можна віднести: сучасні

аудиторії обладнанні мультимедійними засобами. Наявність творчих та експериментальних просторів. Обладнані кутики відпочинку для здобувачів. Сучасний спортивний комплекс з басейном. Доступність наукових баз та програмного забезпечення для студентів. Широке використання соціальних мереж у поінформуванні та залучені здобувачів до освітнього процесу та соціальних активностей. Розробка та впровадження здобувачами та студентським самоврядуванням додаткових інструментів - таких як чат-бот розкладу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В межах загальної політики ЗВО, економічний факультет та кафедра економічної кібернетики користуються загальними принципами регулювання процедур стосовно розгляду, затвердження та періодичного перегляду освітніх програм. Ці процедури є відкритими і доступними, і розміщені на сайті КНУ ім. Тараса Шевченка. До таких нормативних процедур відносяться: Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введене в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018 року за №716-32. (<https://bit.ly/3m96lt2>), стосовно розробки ОП діє наказ ректора від 05.03.2018 року за №158-32 "Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм". (<https://bit.ly/3A7t5pV>), а також наказ ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 "Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника". (<https://bit.ly/3FvtY83>). Крім того, до процедур реалізації політики університету щодо ОП діє наказ ректора "Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм" від 08.07.2019 року за №601-32. (<https://bit.ly/3oLxjdp>) та Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка, затверджене наказом ректора від 08 липня 2019 за №603-32. (<https://bit.ly/3otvYYt>). В процесі онлайн спілкування з викладачами кафедри статистики, інформаційно-аналітичних систем і демографії, так і членів робочої групи з її розробки (Мазуренко О.К.; Пальян З.О.; Ковтун Н.В.; Пацай Б.Г.), а також представниками адміністрації ЗВО (Гожик А.П., Ігнатюк А.І.), що КНУ ім.Тараса Шевченка та економічний факультет послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. ЕГ дійшла висновку, що КНУ ім. Тараса Шевченка та економічний факультет послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. ЕГ дійшла висновку, що КНУ ім.Тараса Шевченка послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

КНУ імені Тараса Шевченка, і, відповідно, економічний факультет, залучає студентів до процесу періодичного перегляду ОП, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у (<https://bit.ly/3m96lt2>) (п. 2.14.1), залучення представників органів студентського самоврядування до локального моніторингу ОП здійснюється у співпраці з представниками профільних кафедр, і, зокрема, кафедри економічної кібернетики, як членів робочої групи. В межах роботи проектної групи під керівництвом гаранта ОП відбувається збір та узагальнює пропозиції здобувачів вищої освіти при розробці та перегляді ОП. Зокрема, із застосуванням анонімного анкетування (<https://bit.ly/2WsG8No>). Результати анкетування обов'язково обговорюються на засіданнях кафедри, що було підтверджено під час онлайн зустрічі з академічним персоналом (про це, зокрема, доповідали Пальян З.О. та Ковтун Н.В.). ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти в межах ОП безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Залучення роботодавців до формування освітнього процесу та реалізації ОП здійснюється у відповідності до «Порядку організації стажування для студентів ОС «магістр»» (<https://bit.ly/3acW4Gw>), яким передбачено: комунікації з керівниками практики на предмет оцінювання рівня студентської теоретичної підготовки, володіння прикладними методами досліджень чи використання навичок для вирішення практичних задач, загальний рівень потенціалу вирішення професійних завдань. Крім того, передбачається та здійснюється опитування студентів, яке має на меті визначення рівня практичного використання набутих знань та навичок для вирішення прикладних завдань, що вимагаються на рівні керівництва стажування. Роботодавці, як було одноразово зазначено на онлайн-

зустрічі, активно залучені до забезпечення якості ОП, виступають в якості керівників практики для здобувачів вищої освіти. Серед роботодавців чимало випускників ОП, з яким кафедра підтримує активний та плідний зв'язок (наприклад, як було зазначено на зустрічі з Гарантом ОП, роботодавці залучаються до засідань кафедри і з ними обговорюється практична спрямованість ОП). Позиція роботодавців відображена в особистому спілкуванні з викладачами кафедри, а також через офіційні рецензії (<https://bit.ly/3mrHWiz>). Відгуки роботодавців є у відкритому доступі. (<https://bit.ly/3arvty5>). На економічному факультеті проводяться Дні кар'єри (<https://bit.ly/3iABggR>), на яких присутні роботодавці, і з яким відбувається жваве неформальне спілкування (згідно інформації, що надана випускниками кафедри – Анастасією Савченко та Марією Салабай під час онлайн-зустрічі) ЕГ дійшла висновку, що роботодавці безпосередньо і через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. ЕГ дійшла висновку, що роботодавці активно залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Для досягнення зазначених завдань кафедрою розроблені опитування випускників (<https://cutt.ly/NONJHc2>) та роботодавців (<https://cutt.ly/UONJ1vO>), які розпочнуться після проведення підсумкової атестації бакалаврів 2022 року. Кафедра підтримує зв'язки з випусками попередніх освітніх програм. Вони беруть участь у заходах «День кар'єри», Ярмарок вакансій «ECONOMICS», упродовж бізнес-форумів, нетворкінг-зустрічей студентів та представників бізнес середовища, що надає можливість узагальнити інформацію щодо їх кар'єрного зростання (<https://cutt.ly/mE5JVI1>, <https://cutt.ly/kRsGiqy>). Моніторинг кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП факультету здійснюється через їх участь в клубі випускників економічного факультету (<https://cutt.ly/sjytp7H>). Факультетом організовуються зустрічі студентів з випускниками в «День кар'єри» (<https://bit.ly/3iABggR>), упродовж бізнес-форумів, на які запрошуються випускники. Як зазначають учасники онлайн зустрічей та гарант освітньої програми, на факультеті на постійній основі проводяться ярмарки вакансій «Economics». У сукупності ці заходи дозволяють на регулярній основі відслідковувати траєкторії працевлаштування випускників ОП. ЕГ дійшла висновку, що на економічному факультеті КНУ ім.Тараса Шевченка існує і розвивається практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. ЕГ дійшла висновку, що практика впроваджена та розвивається збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

На економічному факультеті КНУ імені Тараса Шевченка систематично здійснюються процедури внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету. На факультеті постійно здійснюються заходи внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг, перевірки роботи кафедри з питань навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Як було зазначено під час онлайн-зустрічей, уповноваженими особами науково-методичної комісії факультету перевіряється готовність робочих програм навчальних дисциплін та їх якість, рівень підготовки матеріалів для контролю знань, викладачами здійснюється взаємовідвідування занять та їх обговорення (це було підтверджено під час зустрічей). За словами викладачів кафедри та гаранта освітньої програми, такі перевірки є регулярними. Остання перевірка, яка здійснювалась внутрішньою комісією, суттєвих недоліків не виявлено. При спілкуванні з викладачами та студентами було зазначено, що є випадки внесення доповнень та уточнень до ОП, так, зміни, що стосувались переліку навчальних дисциплін, за побажаннями студентів, були внесені у 2020 році. Згідно усталеної процедури на факультеті, результати таких перевірок обговорюються на засіданнях кафедри та враховуються у освітній діяльності з реалізації ОП. ЕГ дійшла висновку, що наявна система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В цілому, на факультеті є досвід врахування виявлених недоліків та зауважень. налагоджено систему опитування здобувачів на рівні університету (<https://cutt.ly/TO8UBfT>) та економічного факультету (<https://cutt.ly/QgHUBah>). В рамках ОП додатково проводиться опитування 1-го та 4-го курсів (<https://cutt.ly/PUXprId>; <https://cutt.ly/3UXpiDs>). Такі опитування допомагають першокурсникам у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, а опитування випускного курсу оцінити кафедри якість процедури внутрішнього забезпечення якості освітніх послуг. Результати усіх згаданих опитувань обговорюються на засіданнях кафедри, Вченої ради факультету та Ректорату і є підставою для вдосконалення ОП. На економічному факультеті створено систему внутрішнього моніторингу якості. Окрім регулярних перевірок ступеня готовності кафедр до навчального року або семестру. За час запровадження ОП «Економічна аналітика та статистика» недоліків не було виявлено. В процесі спілкування з викладачами кафедри було зазначено, що якщо будуть виявлені недоліки, то вони будуть враховані при черговому перегляді даної ОП,

однак конкретних прикладів врахування недоліків не було надано. ЕГ дійшла висновку, що на економічному факультеті КНУ ім. Тараса Шевченка є досвід зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), що беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. ЕГ дійшла висновку, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), постійно беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Викладачі кафедри, як і викладачі економічного факультету, є учасниками комісій з питань організації освітнього процесу, що здійснюють свою діяльність в межах компетенції Вченої Ради Університету, залучаються до розробки методичних вимог, схвалення до друку навчально-методичних матеріалів, до рецензування, відвідування відкритих лекцій. На факультеті практикується моніторинг ОП, і через пропозиції вносяться корективи до викладацького процесу. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти було відмічено, що студенти запропонували зміну у переділці предметів чи зміна змістовного наповнення окремої дисципліни, і кафедра пішла на зустріч, відповідні зміни були враховані (це був результат опитування та звернень представників студентського самоврядування). ЕГ дійшла висновку, що в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. ЕГ дійшла висновку, що в академічній спільноті КНУ ім. Тараса Шевченка сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: ЗВО має розроблені необхідні положення, що стосуються внутрішнього забезпечення якості освіти, що оприлюднені для зручного та простого доступу в онлайн режимі. Також регулярно проводить опитування здобувачів щодо якості освітніх програм та аналізує їх результати.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: Процес врахування недоліків ОП не чітко унормований, тому можна передбачити певні проблеми з його подальшою реалізацією. Рекомендації: Запропонувати уточнити процедури оперативного реагування на виявлені недоліки в процесі реалізації ОП. Рекомендації є досяжними.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ході роботи з критерієм 8, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1 - 8.7. та відповідає рівню В. До сильних сторін можна віднести: сталу систему реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми в цілому на факультеті. Серед слабких сторін: процес врахування недоліків ОП не чітко унормований, що зумовило відповідні рекомендації: запропонувати уточнити процедури оперативного реагування на виявлені недоліки в процесі реалізації ОП. Рекомендації є досяжними.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються наступними документами: статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка(<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), етичний кодекс університетської спільноти(<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), які є у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка(<https://docs.google.com/document/d/1qBgKdc1pG6qZEXE6ODYy5CNPq8kykz7/edit>). Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка(<https://drive.google.com/file/d/1BpqdgozGQlNNOGFnNLcOvHj2dDinqgoG/view>), положення про забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка(<https://drive.google.com/file/d/1BpqdgozGQlNNOGFnNLcOvHj2dDinqgoG/view>) та інш. Правила, обов'язки та процедури є чіткими та зрозумілими. У ході зустрічі зі здобувачами було з'ясовано що права та обов'язки висвітлюються в ході ОК "Вступ до університетських студій". Також просвітницьку роботу зі здобувачами проводить студентське самоврядування за допомогою постів у соціальних мережах та організації відкритих зустрічей. ЕГ дійшла висновку, що ступінь ознайомленості з правами, обов'язками є високим.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Для інформування зацікавлених сторін звіт самооцінювання та програма візитів експертів опублікована на офіційному сайті ЗВО(<https://www.knu.ua/pdfs/official/accreditation/051/23768-economic-analysis-and-statistics.pdf>) (<https://www.knu.ua/pdfs/official/accreditation/051/23768-Program-of-expert-visits.pdf>). На сторінці ОП містяться контакти для внесення пропозицій та збирання відгуків; навчальні програми за 2018,2020 роки; надані пропозиції та внесені зміни, також доступна гугл-форма для збирання пропозицій та зауважень (http://econom.univ.kiev.ua/departments/statistics_and_demography/educ_programs/). На зустрічі з роботодавцями ЕГ група з'ясувала, що з ними ведеться систематична робота, щодо покращення ОП. Випускниками було зауважено, що всі їх побажання щодо змін у ОП приймалися до уваги та вносилися достатньо швидко.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація щодо освітньої програми оприлюднена на офіційному сайті ЗВО (http://econom.univ.kiev.ua/departments/statistics_and_demography/educ_programs/), де відображені цілі програми, перспективи працевлаштування, перспективи подальшого навчання і т.д. На даній сторінці доступні посилання до громадських обговорень та звітується щодо прийнятих заходів і змін. В ході спілкування зі здобувачами та випускниками ЕГ дійшла висновку про достатній рівень інформованості, який збільшується за рахунок роботи кураторів та організації лекцій для проведення роз'яснювальної роботи, щодо особливостей ОП та окремих ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: 1. Систематична робота студентського самоврядування щодо просвітницької роботи в соц. мережах. 2. Залученість роботодавців до контролю якості освіти та у освітній процес. 3. Залученість випускників до покращення ОП. Зразковою практикою є наявність широкої інформаційної підтримки усіх аспектів освітнього процесу, включаючи як офіційний сайт ЗВО, так і інші інформаційні ресурси, що дозволяє забезпечити повну інформаційну відкритість та прозорість діяльності університету, доступність інформації для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: Слабких сторін за ОП «Економічна аналітика та статистика» за критерієм 9 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ході роботи з критерієм 9, ЕГ дійшла до висновку, що ОПІ має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 - 9.3. та відповідає рівню В. До сильних сторін можна віднести: 1. Систематична робота студентського самоврядування щодо просвітницької роботи в соц. мережах. 2. Залученість роботодавців до контролю якості освіти та у освітній процес. 3. Залученість випускників до покращення ОП. Зразковою практикою є наявність широкої інформаційної підтримки усіх аспектів освітнього процесу, включаючи як офіційний сайт ЗВО, так і інші інформаційні ресурси, що дозволяє забезпечити повну інформаційну відкритість та прозорість діяльності університету, доступність інформації для всіх учасників освітнього процесу.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Маргасова Вікторія Геннадіївна

Члени експертної групи

Глуцевський В`ячеслав Валентинович

Хлобистов Євген Володимирович

Єрмоленко Олексій Анатолійович

Зима Віталій Миколайович